הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ

(לשעבר - הפניקס גמל בע"מ)

דו"ח הדירקטוריון

לשנת 2011

תוכן העניינים

	דף
תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברה המנהלת	4
תיאור הסביבה העסקית	12
מצב כספי	20
תוצאות הפעולות	22
תחזית זרמי כספים	24
השפעות אירועים והתפתחויות חיצוניים לענף הפנסיה	25
הצהרות יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל לגבי ביצוע בקרות (SOX 302 ו - SOX 404)	30
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי	31

תמצית דו"ח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד,כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדו"ח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "הקופה מעריכה", "הקופה סבורה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

1. תיאור תמציתי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת

החברה המנהלת

הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ (לשעבר – הפניקס גמל בע"מ) (להלן: "**החברה**") הינה חברה פרטית העוסקת בניהול קרנות פנסיה וותיקות. החברה התאגדה ביום 11 בדצמבר 2003, והיא בבעלות מלאה של הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: "**הפניקס ביטוח**") מקבוצת הפניקס אחזקות בע"מ (להלן: "**קבוצת הפניקס**" או "**הקבוצה**" או "**הפניקס אחזקות**"). החברה הינה בעלת רישיון מבטח בענף בטוח פנסיה ואישור לניהול קרן פנסיה ותיקה מאוזנת.
החברה החליטה בשנת 2009 להעביר את קופות הגמל אשר ניהלה לפניקס פנסיה וגמל בע"מ (להלן - **הפניקס פנסיה**) בכפוף למתווה שאושר על ידי הממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון.
בהתאם לאישור אגף שוק ההון הביטוח והחיסכון הועברו הקופות לניהולה של הפניקס פנסיה ביום 31 במרס, 2010 רטרואקטיבית ליום 1 בינואר, 2010.
החברה קיבלה אישור רשות המיסים למתווה.

ביום 19 באוגוסט, 2010 הגישה החברה בקשה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון למתן רישיון מבטח בתחום קרנות הפנסיה וכן לשינוי שם החברה ותקנון ההתאגדות שלה.
החל מיום 1 בינואר, 2011 שונה שמה של החברה ל"הפניקס פנסיה חברה לניהול קרנות פנסיה מאוזנות בע"מ", וביום 27.11.2011 שינתה החברה את שמה ל"הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ", ובהתאם תוקן תקנון ההתאגדות של החברה, וזאת בהתאם לאישור רשם החברות ובהתאם לאישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

עם הפיכת החברה לחברה מנהלת, עברה לניהולה בנאמנות קרן פנסיית היסוד עמית - קרן פנסיה ותיקה (להלן - "**הקרן הותיקה**"), ובהתאם לכך, מיום 31 בדצמבר 2010, הופסק ניהולה של הקרן הותיקה על ידי הקופה התאגידית עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ (להלן - **עמית**). הקרן הותיקה הועברה ללא תמורה לניהולה בנאמנות של החברה.

עם העברת הקרן הותיקה לניהולה של החברה, תם תוקפו של הסכם למתן שירותי ניהול שנחתם בין עמית לבין הפניקס פנסיה, חברה בבעלות הפניקס חברה לביטוח בע"מ, מכוחו קיבלה הפניקס פנסיה מעמית תמורה עבור השירותים שנתנה.

האמור לעיל בוצע בהתאם להוראות סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה ולתקנות מס הכנסה (תנאים להעברת נכס בפטור ממס בין חברות אחיות), התשנ"ד- 1994, ובהתאם למתווה לשינוי מבני שאושר על ידי אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון והוראות הסדר התחיקתי.

שינוי המבנה האמור קיבל את אישור רשות המסים ביום 27 בדצמבר, 2010, בכפוף לתנאים הקבועים בו.

לפי המתווה שאושר על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: **הממונה**"), דמי הניהול בקרן הותיקה עודכנו דמי הניהול בקרן הותיקה החל היום 1.1.2011, כדלהלן:
בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.

בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.
בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

קרן הפנסיה

הקופה אושרה לצרכי מס הכנסה כקופת גמל. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר, 2012.
בקרן מופעלות כיום שלוש תוכניות לצבירת פנסיית יסוד לפי הפירוט הבא:

(1) תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו עד 31.12.1988

בתוכנית זאת, הפנסיה מחושבת עפ"י ותק צבור ושכר קובע.

על פי תקנון הקרן, עמית שהצטרף עד ליום 31.12.1988 רשאי לבחור, לפני מועד תחילת תשלומי הפנסיה, בחירה בלתי חוזרת בין שתי האפשרויות לחישוב פנסיה ועל פיהן נקבע אופן הצמדת תשלומי הפנסיה:

א. הצמדה לתוספת יוקר - לפי אפשרות זו השכר הקובע לפנסיה יחושב על פי השכר הריאלי הממוצע ועל בסיס לוח הפנסיה הישן כדלקמן:

10 שנות וותק	-	30%
לכל שנה נוספת	-	1.4%
שיעור הצבירה המירבי	-	65%

תקופת האכשרה בתוכנית זאת היא 10 שנים מלאות בהן שולמו לקרן התשלומים המגיעים מהמעסיק והעובד.

ב. הצמדה למדד - לפי אפשרות זו גובה הפנסיה יקבע על פי סכום הצבירה שיצטבר לזכות העמית בהגיעו לגיל הפרישה ועל בסיס חישוב אקטוארי, בתוספת של עד 20%, אולם בכל מקרה הפנסיה לא תעלה על הפנסיה המחושבת לפי אפשרות 1 ולא תפחת מ-5% מהשכר הממוצע במשק (פנסיית מינימום).

(2) <u>תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו החל מ-1.1.1989</u>

תוכנית זאת מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה". התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה אישית, "המנות" מחושבות בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד, לפי גיל ומין העמית.

זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד יוקר המחיה מדי חודש בחודשו.

שיטה זאת אינה מחייבת תקופת אכשרה, אולם קיימת פנסיית מינימום בשיעור 5% מהשכר הממוצע במשק.

(3) <u>תוכנית לעמיתים שהצטרפו בתקופה 1-3/95 (עמיתי תקופת הביניים)</u>

תוכנית זו מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה" לפי תשואה של 4.6%. התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה האישית "המנות" מחושבת בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד לפי גיל ומין העמית. זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד מידי חודש בחודשו אך תשלום הפנסיה נעשה בסוף החודש שחלף. אין תקופת אכשרה אך יש דרישה לפנסיית מינימום.

<u>קרן סיכון</u>

מטרת קרן הסיכון הינה לצבור עתודות לחיזוקה וביסוסה של קרן הפנסיה.
המקור הכספי של קרן הסיכון הוא מניכוי מעמיתים העוזבים ומושכים את סכום הצבירה שלא כפנסיה חודשית, בשיעורים הבאים:

1) 3% מהצבירה - ממשיכות לפני גיל פרישה.

2) 1% מהצבירה - ממשיכות לאחר גיל פרישה.

3) במקרה מות עמית אין מבוצע ניכוי לקרן סיכון והכספים משולמים במלואם למוטבים (נהנים).

קרן זכויות עוזבים

הקרן כוללת יתרות בסכומים קטנים של עמיתים שפרשו בעבר ולא מימשו את זכאותם למשיכת הכספים.

מסד הנתונים של הקרן הוסב בשנות התשעים ממערכת ידנית למערכת ממוכנת, ועבר לאחר מכן מספר הסבות נוספות. במשך השנים אותרו מקרים, בעיקר של מבוטחים שאינם פעילים שנים רבות, שנתוניהם במחשב אינם מושלמים.
יש לציין כי בעת פנייתו או פרישתו של מבוטח כזה נתוניו של המבוטח (פרטים אישיים וכספיים) מאומתים ומבוקרים על פי תיקו/חשבונו האישי.

עמיתי דור ביניים

הקרן הינה קרן פנסיה וותיקה הסגורה למצטרפים חדשים החל משנת 1995 עמיתים אלו הינם מבוטחים שהצטרפו לקרן הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן: תקופת הביניים). בפס"ד אשר ניתן ביום ה-22 בדצמבר 1988 בבית המשפט העליון קובע כי עמיתים שהצטרפו בין ינואר-מרץ 1995 רשאים להיות עמיתים בקרנות הפנסיה לעמיתים וותיקים אולם זכויותיהם ייקבעו לפי פרק עמיתי הביניים בתקנות שאושר על ידי הממונה על אגף שוק ההון, הביטוח וחסכון.
עמיתים אלה הועברו מהקרן המקיפה לקרן היסוד תוך הפרדה מלאה של מנות הפנסיה והיתרות שלהם.

(א) תחומי פעילות עיקריים והשינויים שחלו בהם בתקופת הדוח הכספי

תחום הפעילות של החברה הינו ביטוח פנסיוני, באמצעות קרן הפנסיה שבניהולה. בהתאם לכך, לקרן עמיתים שכירים ועצמאיים מכל המגזרים במשק.

מספר העמיתים בקרן הפנסיה

ביום 31.12.2011 מניין חשבונות העמיתים בקרן הפנסיה עמד על 3,233 מתוכו 1,188 חשבונות עמיתים פעילים לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה מניין חשבונות העמיתים בקרן הפנסיה עמד על 3,232 מתוכו 1,165 חשבונות עמיתים פעילים.

(ב) הרכב ההכנסות בתקופת הדוח - קרן פנסיה יסוד עמית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2011	2010
	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)		
ממזומנים ושווי מזומנים	410	492
מהשקעות:		
בניירות ערך שאינם סחירים	11,521	22,004
בניירות ערך סחירים	(5,429)	34,035
בפקדונות והלוואות	(412)	4,699
	5,680	60,738
הכנסות (הוצאות) אחרות	37	(674)
סיוע ממשלתי ישיר	8,054	7,233
סך כל ההכנסות	14,181	67,789

הוצאות

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2011	2010
	אלפי ש"ח	
הוצאות דמי ניהול לחברה המנהלת	3,126	1,745
עודף הכנסות, נטו לתקופה	11,055	66,044

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות בסך של 5,680 אלפי ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 60,738 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשיעור של כ - 91% נובע בעיקר מהמגמה השלילית שנרשמה בשוק ההון, שהתבטאה בתשואה נומינלית ברוטו של 1.61%, וזאת לעומת תשואה נומינלית ברוטו של 10.61% בתקופה המקבילה אשתקד.

דמי הניהול אותן שילמה הקרן לחברה המנהלת הסתכמו בשנת הדוח לסך של 3,126 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 1,745 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. את הגידול בשיעור של כ - 79% ניתן לייחס לשינוי שבוצע בשיעור דמי הניהול הנגבים מעמיתי הקרן החל משנת 2011. לפרוט נוסף ראה סעיף 1 לעיל.

<u>אגרות חוב מיועדות ממשלתיות</u>

אגרות חוב מיועדות ממשלתיות כוללות אג"ח מיועדות ישנות מסוג "מירון" הנושאות ריבית ריאלית שנתית של 5.57% (עבור עמיתים ותיקים) וכן אג"ח מיועדות ממשלתיות חדשות מסוד "ערד" הנושאות ריבית ריאלית שנתית של 5.05% (עבור עמיתי תקופת הביניים)

(ג) <u>התפתחויות או שינויים מהותיים בהסכמי ביטוח משנה בהשוואה לשנים קודמות, והתפתחויות</u>

<u>ביטוח משנה</u>

הקרן מפעילה תוכנית פנסיית יסוד בלבד ואינה מבטחת את העמיתים בביטוח משנה.

<u>ביטוח משלים (אבדן כושר עבודה ופטירה)</u>

לצורך הרחבת והשלמת זכויותיהם של עמיתי הקרן חלק מעמיתי קרן הפנסיה מבוטחים על חשבונם בביטוח אבדן כושר העבודה וביטוח חיים לסיכוני מוות. ביטוח זה קיים מינואר 1982 עפ"י הסכם המתחדש מידי מספר שנים בין עמית ובין החברה המבטחת, תמורת פרמיה המשולמת ע"י המעבידים והעובדים.ב-1.1.1997 נחתם הסכם עם "איילון חברה לביטוח בע"מ" לתקופה של 5 שנים. ההסכם הוארך לתקופה נוספת מ-1.1.2009 ועד 31.12.2012 . הפוליסה אושרה על ידי הפיקוח.

להלן פרטי הכיסויים וסכומי הביטוח:

מקרה מוות	-	60 משכורות חודשיות של "השכר הקובע".
אבדן כושר עבודה מלא	-	פיצוי חודשי בגובה מכפלת "שיעור הפיצוי" ב"שכר הקובע" בנוסף, תשלם חברת הביטוח לעמית מידי חודש סכום השווה ל- 11.5% משכרו הקובע של העובד. כל זאת החל מתום החודש השישי של אבדן כושר העבודה עד לגיל 65.
שיעור הפיצוי	-	3% לכל שנת ותק פנסיוני עד 10 שנות ותק פנסיוני ראשונות ועוד 1.4% לכל שנת ותק פנסיוני נוספת ולכל היותר 65% מהשכר הקובע לביטוח זה. חישוב הפיצוי החודשי לאבדן כושר ו הינו לגברים עד גיל 65 ולנשים עד גיל 60.

א. שיעור הפיצוי

שיעור הפיצוי מחושב על בסיס הוותק הפנסיוני בקרן הפנסיה הינו לגברים עד גיל 65 ולנשים עד גיל 60.

ב. תקופת התשלום

הפיצוי משולם עד גיל 65 לגבר ו- 60 לאשה.

אבדן כושר עבודה חלקי - במקרה של נכות חלקית ותמידית הגורמת לאבדן כושר עבודה תמידי בשיעור שבין 50% ל-74% , ישולם סכום חד פעמי בגובה 30 משכורות חודשיות לפי השכר הקובע והמבוטח ימשיך להיות מבוטח על מחצית הפיצוי החודשי שבו היה מבוטח לפני קרות האירוע ובכל מקרה לא יותר מ- 50% מהכנסתו החודשית.

הביטוח בא לתת פתרון למקרה נכות ושאירים לפני גיל הפרישה לזקנה. הקרן אינה נושאת באחריות הביטוחית אלא מהווה גורם המתווך בין העמיתים שבחרו להיות מבוטחים לבין חברת הביטוח, ללא תמורה.

(ד) אירועים חריגים מאז הדוח הכספי האחרון, לרבות ארגון מחדש של קרן הפנסיה ו/או החברה המנהלת, אמצעי התייעלות שננקטו, סכסוכי עבודה, שינויים מהותיים בבעלות או בהנהלה, רכישת חברות.

1. החל מיום 1 בינואר, 2011 שונה שמה של החברה ל"הפניקס פנסיה חברה לניהול קרנות פנסיה מאוזנות בע"מ", וביום 27.11.2011 שינתה החברה את שמה ל"הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ", ובהתאם תוקן תקנון ההתאגדות של החברה, וזאת בהתאם לאישור רשם החברות ובהתאם לאישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

2. בתוקף מיום ה - 1 בינואר 2011 הופסק ניהולה של הקרן על ידי החברה. הקרן הועברה ללא תמורה לניהולה בנאמנות של הפניקס מאוזנת.

עם העברת הקרן לניהולה של הפניקס מאוזנת תם תוקפו של הסכם למתן שירותי ניהול שנחתם בין עמית בע"מ לבין חברת התפעול, מכוחו קיבלה חברת התפעול מעמית בע"מ תמורה עבור השירותים שנתנה.

האמור לעיל בוצע בהתאם להוראות סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה ולתקנות מס הכנסה (תנאים להעברת נכס בפטור ממס בין חברות אחיות), התשנ"ד- 1994, ובהתאם למתווה לשינוי מבני שאושר על ידי אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון והוראות הסדר התחיקתי.

שינוי המבנה האמור קיבל את אישור רשות המסים ביום 27 בדצמבר, 2010, בכפוף לתנאים הקבועים בו.
לפי המתווה שאושר דמי הניהול יועלו כדלהלן:
בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.
בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.
בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

3. ביום 23 במרס, 2011 חתמה החברה הסכם למתן שירותי תפעול עם הפניקס פנסיה. במסגרת ההסכם תעניק הפניקס פנסיה לחברה את שירותי התפעול הנדרשים לניהולה של קרן הפנסיה הותיקה עמית בהתאם להסדר התחיקתי. בגין שירותי התפעול האמורים לעיל תשלם החברה דמי תפעול בשיעור של 0.1% מסך הנכסים המנוהלים של קרן הפנסיה עמית.
ההסכם בתוקף עד ליום 31 בדצמבר, 2011 ומתחדש באופן אוטומטי לשנה נוספת אלא אם אחד הצדדים מבקש אחרת בהודעה מראש של 30 יום.

4. <u>שינויים בתקנון</u>

א. בשינוי התקנון שבוצע ביום 1 בינואר, 2011, זכויות העמיתים בקרן נשארו ללא שינוי מעצם העברת הניהול מרצון לחברה המנהלת למעט שינויים בדמי הניהול כפי שיובהר להלן. ככל שישנם שינויים הם נובעים משינויי חקיקה שהתחייבו ללא כל קשר לשינוי המבני.

1. הוספו הגדרות להלן -

- בר קצבה – עמית שעבר את גיל הפרישה וזכאי לפנסיית זקנה על פי התקנון, אך טרם מימש את זכותו לקבלה.
- עמית מוקפא - עמית שלא משולמים עבורו לקרן דמי גמולים חודשיים באופן שוטף ורצוף במשך שלושה חודשים רצופים ולא חזר לשלם דמי גמולים.
- פנסיה מינימלית - פנסיה חודשית שאינה פחותה מ- 5% משכר ממוצע במשק כמשמעותו לפי סעיף 2(ב) לחוק הביטוח הלאומי לעניין גמלאות ודמי ביטוח, כפי שיהיה בתוקף מזמן לזמן.
- צבירה חדשה- סכומים שיצטברו לזכות העמית החל מ- 1.1.2011 לרבות התשואה על סכומים אלה בלבד.

2. לעניין שינוי בדמי הניהול - ראה סעיף 1(ד)2 לעיל.

3. פנסיה לאלמנתו ויתומיו של בר קצבה / פנסיונר :

- בהתאם לתקנות מס הכנסה אלמנת פנסיונר או אלמנת עמית שנפטר לאחר שעבר את גיל הפרישה (בר קצבה) תהא זכאית לפנסיה בלבד.
- אלמנת פנסיונר תקבל 60% מהפנסיה שצבר ואילו אלמנת פנסיונר שגילו במועד הפטירה פחות מגיל 50 תקבל 30%.
- אלמנת בר קצבה תקבל פנסיה לפי חישוב אקטוארי.
- היתומים יקבלו פנסיה על פי התקנון .

4. החזרת כספים:

- לא חל שינוי בכללי החזרת כספים לעמית.
- לא חל שינוי בכללי החזרה לאלמנת פנסיונר. היא זכאית לקבל פנסיית שאירים.
- לא חל שינוי בכללי החזרת כספים לאלמנת עמית שנפטר בטרם הגיעה לגיל פרישה.
- אלמנת בר קצבה תקבל רק פנסיה, אלא אם כן היא זכאית לפנסיית מינימום. השינוי נובע מהוראות תקנות מס הכנסה.
- בהיעדר אלמנה או ילדים עד גיל 18 , תשולם הצבירה לידי המוטבים ובהיעדרם לידי היורשים.

ב. ביום 28 בנובמבר, 2011 אישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון תיקון נוסף בתקנון הקרן לפיו שם החברה המנהלת את קרן הפנסיה שונה, כך ששמה החדש יהא "הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ (במקום השם הקודם: "הפניקס פנסיה חברה לניהול קרנות פנסיה מאוזנות בע"מ"). לשינוי זה אין כל השפעה על יתר הוראות התקנון או על זכויות העמיתים בקרן הפנסיה.

ג. ביום 21 בפברואר, 2012 אישר הממונה על שוק ההון , ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, תיקון נוסף בתקנון הקרן ולפיו תוקנו ניסוחי ההוראות לגבי תשלום פנסיה לאלמנת ויתומי פנסיונר ובר קצבה, לרבות תיקון ניסוח בפרק החזרת כספים – והכל בנוגע לעמיתי הביניים כמוגדר בתקנון.

2. תיאור הסביבה העסקית

(א) מבנה תחום הפעילות והשינויים החלים בו

תחום פעילות הקרן הינו חסכון לזמן ארוך באמצעות קופות גמל. תחום זה מורכב באופן כללי מקופות גמל (בשם החדש קופות גמל לא משלמות) לסוגיהן השונים ומקרנות פנסיה וביטוחי מנהלים, בשם החדש (קופות גמל משלמות). הקרן פועלת בענף משנה של קרנות פנסיה וותיקות, אשר אינן קולטות מבוטחים חדשים משנת 1995 והלאה.
תחום זה קיבל העדפה לאומית באמצעות הטבות מס , במטרה לקדם את החסכון ארוך הטווח וכפתרון להבטחת הכנסה חודשית לפורשים מעבודה בגיל פרישה תחום זה פועל על פי רגולציה רחבה שהתפתחה רבות בשנים האחרונות מתוך מטרה להסדיר את הפעילות ולמסדה בחקיקה ראשית.
החשיפה הגבירה את המודעות של האזרח לכל נושא התשואה, ומגדיל הן את החסכון לטווח ארוך והן את הביקוש לשירותי ניהול נכסים.
במקביל למודעות להבדלים בין התשואות, יהיה צורך להמשיך ולפתח ולקבוע כלים אובייקטיביים לבחינת השוני בין הסיכונים, על מנת שייווצרו כלים להשוואת התשואה של כל אפיק לתשואה של נכסים אחרים בעלי אותו אפיון של סיכון. הרגולטור החל משנת 2009 מחייב את הגופים לפרסם מדד ניהול סיכונים על פי מודל אחיד שאושר על ידי אגף שוק ההון, פרסום מרכיבי תשואה וכן קיימת טיוטא המחייבת את הגוף המוסדי להצהיר על מדיניות ההשקעה שלו ועל יעדי התשואה. פרמטרים אלו יאפשרו לחוסכים להשוות באופן אובייקטיבי את הסיכון הגלום בהשקעות הקופות השונות.
כמו כן התחום נפתח לתחרות גדולה ולניידות כספים בין סוגי החסכון לטווח ארוך כתוצאה מפרסום תקנות הניוד המאפשרות למעשה ניוד חלק של כספים בין כל מרכיבי החסכון לטווח ארוך.
לדעת החברה אין השפעה של נושא זה על פעילות הקרן מכיוון שמדובר בקרן פנסיה סגורה הזכאית לאג"ח מיועדות ותקנות וחוזרי הניוד אינם חלים עליה.

(ב) תקנות, חוזרים וטיוטות חוזרים עיקריים הרלבנטיים לפעילות החברה שפורסמו או עודכנו על-ידי המפקח בשנת 2011 ועד מועד הדוח

1. טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"ב-2012 - ("טיוטת תקנות ההשקעה החדשות") וחוזר כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים - טיוטה שלישית. במרץ 2012 אישרה וועדת הכספים של הכנסת את טיוטת תקנות אגף שוק ההון לקביעת כללי השקעה החלים על קופות גמל, קרנות פנסיה וחברות ביטוח.
טיוטת תקנות ההשקעה החדשות מחליפות את תקנות דרכי השקעה, תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל, התשכ"ד) (להלן: "תקנות מס הכנסה") ומאחדות את כללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים. טיוטת התקנות משווה את ההסדר התחיקתי בביטוח (תיקי השקעות של כספים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה ושאינן תלויות תשואה והשקעת ההון העצמי של המבטח) לזה הקיים בקופות הגמל והפנסיה, לצד שינויים שונים בחלק מכללי ההשקעה הקיימים וזאת על מנת להתאימם למדיניות משרד האוצר בדבר דרכי פעילות שוק ההון בכלל ודרך פעילות המשקיעים המוסדיים בפרט. השינויים כוללים כאמור, השוואת כללי ההשקעה החלים על החלק החופשי של קרנות הפנסיה הותיקות לכללי ההשקעה החלים על יתר הגופים המוסדיים וכן הוראות בנושאים הבאים: ביטול התלות שבין רמת הדירוג לבין שיעור ההשקעה המותר בתאגיד בודד ובקבוצת לווים, הרחבת האפשרות להשקיע במדינות שדירוג האשראי שלהן הוא -BB ומעלה, צמצום מגבלת החשיפה של גופים מוסדיים לתאגיד מסוים או לקבוצת תאגידים קשורים, הקטנת החשיפה המרבית לשיעור של 5% מנכסיהם לתאגיד בודד ו-10% מנכסיהם לקבוצת תאגידים, חברת ביטוח, קופות גמל, קרנות פנסיה וחברות מנהלות מאותה הקבוצה יהיו רשאיות להחזיק ביחד עד 20% מאמצעי השליטה של תאגיד בודד. בנוסף מתייחסת התקנות למגבלות שיחולו על התקשרויות עסקיות בין גופים מוסדיים לגופים קשורים אליהם, לרבות קביעת המנגנון לאישורן של התקשרויות אלה ומגבלות כמותיות ביחס להיקף ההשקעות בצדדים קשורים ו/או המבוצעות באמצעות צדדים קשורים. במקרים נוספים בטיוטת התקנות הוסרו מגבלות כמותיות הקיימות בתקנות והוגברה מעורבות ועדות ההשקעה בגופים מוסדיים ככלל ומעורבות נציגים חיצוניים בהן בפרט. כמו כן,

כדי להגביר את גמישות פעילות גופים מוסדיים, בהתאמה למצבי שוק משתנים, הועברו חלק מההוראות שהיו קבועות בתקנות מס הכנסה ובתקנות דרכי ההשקעה לחוזר כללי ההשקעה. בטיוטת התקנות קבעו כללי מעבר הדרגתיים מההוראות הקיימות כיום למגבלות ההשקעה שנקבעו בתקנות החדשות, נכסים לא סחירים המוחזקים היום לא ימכרו באופן מיידי ונכסים סחירים החורגים ממגבלת תאגיד בודד וממגבלת קבוצת תאגידים יוכלו להימכר בתוך שנה וחצי מיום פרסום התקנות. מטרת הוראות המעבר הינה לאזן את השפעת תקנות ההשקעה החדשות על שוק ההון ולמנוע הפסדים העלולים להתרחש בנכסי הגופים המוסדיים עקב ההתאמות הנדרשות לצורך המעבר לכללי ההשקעה החדשים. בנוסף, ניתנה סמכות לשר האוצר ולממונה על שוק ההון להחריג הוראות או גופים מסויימים מהוראת טיוטת התקנות אם תנאי השוק ידרשו זאת.

2. <u>תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008</u> (להלן: "תקנות הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות") - ביום 10 במרץ 2008 נכנסו לתוקפן תקנות לעניין הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות, הכוללות בין היתר, תשלומים הנובעים מהשקעה בקרנות השקעה שאינן צד קשור ("עמלת ניהול חיצוני"), בניירות ערך לא סחירים ובזכויות במקרקעין, ותשלומים למנהל תיקים ולמנהל קרן נאמנות בגין השקעה בחו"ל. הוראות התקנות מסדירות את סוגי ההוצאות שמותר לגוף מוסדי להוציא בשל ביצוע עסקאות בנכסים שבניהולו כאשר הוצאות אלו לא יכללו במסגרת דמי הניהול אותם הוא גובה מהחוסכים. יצוין כי בתקנות נקבעו הוראות שעה לעניין עמלת ניהול חיצוני ולעניין הכרה בהוצאה בעד הליך דירוג פנימי לשם הערכת סיכון, עד ליום 31 בדצמבר 2011. בחודש פברואר 2012 אושרו בועדת הכספים <u>תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)(תיקון) התשע"ב- 2012</u>, וחוזר בדבר הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות. בהתאם לתקנות, גוף מוסדי יהיה רשאי לגבות מנכסי קופת גמל שבניהולו או מכספים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה את עמלת הניהול שגובה מנפיק תעודת סל ,כפי שזו פורסמה על ידי מנפיק התעודה בדוח שפורסם בגין החודש הרלבנטי ובלבד שהתקיימו התנאים הקבועים בתקנות. בנוסף הגוף המוסדי יהיה רשאי לגבות מנכסי קופת גמל או מכספים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה ,לפי העניין ,הוצאה המשולמת על ידו בעד ניהולה של תביעה או תובענה שהגיש הגוף וזאת בכפוף לאמור בתקנות ובחוזר. בהתאם להוראות על הגוף המוסדי להעביר דיווחים לוועדת השקעות אודות תשלום הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות. תחילת הוראות התקנה והחוזר הינם מיום 1 במרץ 2012.

3. <u>תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך), התשס"ט-2009</u> – ביום 2 במרץ 2009 פורסמו התקנות האמורות, המאמצות במתכונת מצומצמת הוראות מתוך טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשס"ח-2008. הוראות התקנות מצמצמות את ניגוד העניינים בהשקעות של קופות גמל בידי משקיעים מוסדיים הקשורים עם חברות חיתום וחברות ברוקראז' (מבצעות בבורסה את פקודות המכירה והקניה של המשקיעים).עד ליום 31 בדצמבר 2010 המשקיעים המוסדיים יוגבלו ברכישת ניירות ערך בהנפקה מחתמים או מפיצים קשורים עד 7.5% מכמות ניירות הערך שנמכרו בהצעה, בתנאי שניתן אישור ועדת ההשקעות, אולם אם שווי הנכסים המנוהלים בידי כל המשקיעים המוסדיים כאמור גבוה מ-10 מיליארד ₪, לא תעלה הכמות הנרכשת על 15% מהכמות הנמכרת, לאחר התקופה האמורה המשקיעים המוסדיים יוגבלו ברכישת ניירות ערך בהיקף של 5% ו-10%, בהתאמה. בנוסף נקבע כי רכישה ומכירה של ניירות ערך תיעשה לפי הליך תחרותי מסוים הנותן למשתתפים בו הזדמנות שווה לרכוש או למכור את ניירות הערך. עד ליום 31 בדצמבר 2009 רכישה ומכירה של ניירות ערך באמצעות צד קשור ובלבד שהעמלות המשולמות לא יעלו על 20% מסך כל העמלות ששולמו בשל כלל הרכישות והמכירות שביצע משקיע מוסדי. לאחר התקופה האמורה לא ניתן יהיה לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור. תקנה זו בדבר רכישת או מכירת ניירות ערך אינה חלה על חברה מנהלת של קופת גמל מרכזית לפיצויים. בחודש יוני 2010 פורסמו <u>תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון מס' 2), התש"ע- 2010 ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל) קופת גמל בניהול אישי (תיקון מס' 2), התש"ע-2010.</u> התיקונים מתייחסים למגבלות על פעילות ברוקראז' באמצעות צד קשור וקובעים, כי גוף מוסדי יהיה רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך (שירותי ברוקראז') מצד הקשור אליו ובלבד שהיקף העמלות שישלם לו לא יעלה על 20% מכלל העמלות המשולמות על ידו בשל כלל המכירות והרכישות שבוצע

על-ידי הגוף המוסדי במהלך השנה, וכן שהעמלה שתשולם לצד הקשור בגין עסקות אלה לא תעלה על העמלה שתשולם בגין עסקה דומה לזוכה בהליך תחרותי שאינו צד קשור. התקנות הועברו לועדת הכספים בחודש פברואר 2012 אשר עיקר השינויים עוסק בהתאמת ההגדרות לתקנות דרכי ההשקעה.

4. טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(השתתפות חברה מנהלת באסיפה כללית), התשס"ח-2008 – ביום 6 באוגוסט 2008 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון על הביטוח את טיוטת התקנות האמורה יחד עם טיוטת חוזר בדבר הגברת מעורבות הגופים המוסדיים בשוק ההון בישראל וטיוטת הבהרה לעניין מינוי דירקטור על ידי הגוף המוסדי. טיוטות אלו מאמצות את המלצות דוח הועדה לבחינת הצעדים הדרושים להגברת מעורבות הגופים המוסדיים בשוק ההון בישראל (ועדת חמדני) שפורסם בחודש ינואר 2008. המלצות הועדה מתמקדות בחובת ההשתתפות של הגופים המוסדיים באסיפות בעלי מניות ומחזיקי אג"ח של תאגידים שהם בעלי זכויות הצבעה בהם, התמודדות עם ניגודי עניינים העלולים לפגוע באיכות ההצבעה, עידוד הגופים המוסדיים להיעזר בגורמים מקצועיים לגיבוש המלצות הצבעה באסיפות, הגברת מעורבות הגופים המוסדיים במינוי דירקטוריונים ובייחוד דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות, ועידוד הגופים המוסדיים למעורבות פעילה בתחומים אחרים של הממשל התאגידי והפיקוח על החברות הציבוריות בהן הם משקיעים. התקנות מסדירות, בין היתר, את חובת ההשתתפות וההצבעה של משקיע מוסדי באסיפה כללית של תאגיד שהוא בעל זכות הצבעה בו, לרבות חובת הצבעה בנושאים המפורטים בתקנות וסייגים לחובה זו, והתקשרות המשקיע המוסדי עם גורם מקצועי לצורך גיבוש המלצות הצבעה. טיוטת החוזר מסדירה מספר נושאים הכלולים בהמלצות הועדה ואשר לא הוסדרו במסגרת התקנות, לרבות חובת פרסום של מדיניות ההצבעה, אופן ההצבעה בפועל, וחובת פרסום אמות מידה ביחס לאיכות הממשל התאגידי בהתאם לטיוטת תקנות כללי השקעה. בחודש פברואר 2012 הוגשו לועדת הכספים תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (השתתפות חברה מנהלת באסיפה כללית) (תיקון) התשע"ב- 2012, אשר עיקר השינויים בהן עוסק בהתאמת ההגדרות לתקנות דרכי ההשקעה.

5. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(חישוב שווי נכסים), התשס"ט – 2009 (להלן: "תקנות חישוב שווי נכסים") – ביום 25 בפברואר 2009 פורסמו התקנות האמורות, אשר נכנסו לתוקף ביום 27 במרץ 2009. התקנות קובעות הוראות אחידות לחישוב שווי הנכסים שבהם משקיעים הגופים המוסדיים. התקנות הסמיכו את הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לקבוע הוראות בדבר הגדרת נייר ערך סחיר לפי היקף ותדירות המסחר של נייר הערך, ולגבי נכס שאינו נייר ערך סחיר הסמיכו את הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לקבוע את דרך חישוב השווי ההוגן של הנכס. בנוסף, הוקנתה למפקח הסמכות, אם סבר כי גוף מוסדי ביצע עסקה משיקולים שאינם כלכליים במטרה לשפר את תוצאות פעילותו בצורה לא נאותה, להורות על חישוב שווים של אותם נכסים באופן שיבטל באופן מלא או חלקי את שיפור התוצאות כאמור, אף אם העסקה מותרת לפי הדין, ובלבד שניתנה לגוף המוסדי זכות טיעון. בחודש פברואר 2012 הוגשו לועדת הכספים תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (חישוב שווי נכסים)(תיקון) התשע"ב- 2012, אשר עיקר השינויים בהן עוסק בהתאמת ההגדרות לתקנות דרכי ההשקעה.

6. התוכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני – בחודש נובמבר 2010 פורסמה תוכנית אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני. בהתאם לתוכנית המוצעת מתכוון אגף שוק ההון לפרסם טיוטות חוזרים בנושאים הבאים: החלת מודל אחיד של תקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני, הגברת השקיפות בעת שינוי דמי ניהול, איסור העלאת דמי ניהול שסוכמו עם לקוח למשך שנתיים לפחות, מתן זכות בחירת סוכן ללקוח, עמלת הפצה אחידה ליועץ פנסיוני עבור כלל מוצרי החיסכון הפנסיוני ועוד. החברה מעריכה כי לחוזרים שיפורסמו בהתאם לתוכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני תהיה השפעה על מבנה שוק החסכון לטווח ארוך ועל התחרות בשוק זה. יחד עם זאת התוכנית להגברת התחרות פחות רלבנטית לחברות מנהלות של קרנות פנסיה וותיקות.

7. בחודש מרץ 2011 פורסם חוזר-הבהרה לחוזר הוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באג"ח לא ממשלתיות ("חוזר חודק"). החוזר מבהיר את תחולתן של הוראות חוזר חודק ביחס לרכישת אג"ח

במסגרת הרחבת סדרה שהונפקה לראשונה לפני יום 1 באוקטובר 2010 ("הרחבת סדרה"). ההוראות העוסקות בחובת הכנת אנליזה וחובת רישום אג"ח לא סחירה בלשכת רישום יחולו על הרחבת סדרה, בעוד שההוראה העוסקת בחובת קבלת מסמכי הנפקה טרם רכישה בשוק הראשוני לא תחול על הרחבת סדרה. כמו כן, מוצע לקבוע כי גוף מוסדי יגבש מדיניות ביחס לתחולת הנושאים המנויים בחוזר על הרחבת סדרה והוא יהיה רשאי לסטות ממנה בתנאי שהסטייה תהא מנומקת מראש. עוד מוצע לקבוע כי גוף מוסדי המנהל את השקעותיו במיקור חוץ יבצע בקרה שוטפת על קיום הוראות חוזר חודק על ידי גוף מיקור החוץ ויאשר את מסמכי המדיניות שלו. כמו כן, נוספו הגדרות למונחים "תאגיד מדווח" ו"תאגיד שאינו מדווח" ותוקנה הגדרת המונח "מסמכי הנפקה" בחוזר חודק.

8. בחודש אוגוסט 2011 פורסמו תקנות איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן (רשימת תאגידים וסדרי עבודת וועדת היישום), התשע"א – 2011. התקנות כוללות הוראות בדבר דרכי הודעה לתאגיד על הכוונה לכלול אותו ברשימת התאגידים המקיימים קשר עסקי מהותי עם איראן (להלן: "הרשימה") ופרסום על כוונה לכלול תאגיד ברשימה. כמו כן התקנות מפרטות את הבקשה לטעון טענות נגד הכוונה לכלול תאגיד ברשימה, דיוני הוועדה בבקשה הנ"ל והחלטת הוועדה בבקשה הנ"ל. הוראות נוספות מתייחסות לדרכי פרסום הרשימה ועדכונה, בקשה לטעון נגד הכללת תאגיד ברשימה וסדרי עבודת הוועדה. תחילתן של תקנות אלה 30 יום מיום פרסומן.

9. בחודש יולי 2010 פרסם משרד האוצר הודעה לעיתונות לפיה זכתה קבוצה אחרת במכרז להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים ("החברה המצטטת"). בהתאם להודעה, הקבוצה הזוכה תהיה אחראית לפתח מתודולוגיה לקביעת מחירים ושערי ריבית להיוון תזרימי מזומנים של נכסי חוב לא סחירים. בחודש נובמבר 2010 הודיע המפקח, כי החברה שזכתה במכרז, חברת "מרווח הוגן" תחליף את חברת "שערי ריבית".השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על-ידי חברת "שערי ריבית" שסיפקה ציטוט ריביות ביחס לדירוגי סיכון שונים. החל מיום 20 במרס 2011 , תספק חברת מרווח הוגן ציטוטי מחירים ושערי ריבית היוון לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים בהתאם למודל החדש שיענה לדרישות הפיקוח. בחודש מרץ 2011 פרסם המפקח חוזר בדבר הוראות ביצוע לחישוב שווי נכסים לא סחירים של גוף מוסדי. חוזר זה בא על רקע שינוי המודל לציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עקב בחירת חברת מרווח הוגן במכרז לעניין הקמה ותפעול של מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור גופים מוסדיים. מטרת החוזר היא קביעת עקרונות לאופן חישוב שווי נכסים המוחזקים על ידי גופים מוסדיים. במסגרת החוזר תוקנו חלק מההגדרות ומוצעים כלים תומכים שיועמדו על-ידי החברה המצטטת לצורך קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים השונים. ביום 6.9.2011 ניתן פסק הדין של בית המשפט העליון אשר הורה על ביטול המכרז. על מנת למנוע זעזוע נוסף בחישוב השווי ההוגן אשר משפיע על זקיפת התשואה לעמיתים ,החליטה ועדת המכרזים של משרד האוצר כי חברת מרווח הוגן בע"מ תמשיך לספק שירותי מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור הגופים המוסדיים ,וזאת עד ליום 1.6.2012 או עד לתחילת מתן השירותים על ידי הזוכה במכרז החדש שיפורסם ,לפי המוקדם מבניהם.

10. בחודש נובמבר 2011, פרסם המפקח חוזר בעניין רשימת נכסי הנוסטרו של הגופים המוסדיים ברמת הנכס הבודד. מטרת חוזר זה הינה להסדיר את הדיווח של גופים מוסדיים למפקח על הביטוח על אופן השקעת כספי הנוסטרו שבניהולם, באמצעות דיווח רשימת נכסים רבעונית ברמת נכס בודד. בחוזר נתנה הגדרה ל"נכס", מתכונת הדיווח, תדירות ואופן הדיווח.

11. בחודש מרץ 2011 פרסם המפקח חוזר בדבר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור. על פי דברי ההסבר לחוזר, יישוב תביעות הינו מרכיב מרכזי בפעילותן של חברות ביטוח ושל חברות מנהלות של קרנות פנסיה (להלן - גופים מוסדיים). דרך פעולתו של גוף מוסדי במסגרת הליך יישוב תביעות משפיעה באופן ישיר על מימוש זכויותיו של התובע ועל יכולתו לבחון את דרכי הפעולה העומדות

בפניו בשלבים השונים של ההליך האמור. לפיכך, קיימת חשיבות לקביעת כללים ברורים בידי גופים מוסדיים במסגרת יישוב תביעות. הוראות החוזר יחולו על כל גוף מוסדי, בין אם הוא פועל ליישוב תביעות בעצמו ובין באמצעות אחר. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 ביוני 2011.

12. בחודש אוגוסט 2011 פרסם המפקח <u>חוזר בדבר שירות ללקוחות גופים מוסדיים</u>. עמדת הממונה היא כי גוף מוסדי אחראי לכל הפעולות המבוצעות על ידו, הן באמצעות עובדיו והן באמצעות מיקור חוץ. מטרת חוזר זה להבטיח רמה נאותה ושיפור מתמשך בשירות אותו מקבל הלקוח. על- פי החוזר, על הנהלת גוף מוסדי לקבוע אמנת שירות בהתאם למדיניות הגוף המוסדי אשר תכלול, לכל הפחות, התייחסות לעקרונות הבאים: א. התייחסות ללקוחות בהגינות, בכבוד וכיבוד הפרטיות ב. קיום תקשורת יעילה וזמינה עם הלקוחות. ג. בכל מענה לפניה אל גוף מוסדי ימסור הגוף המוסדי ללקוחותיו מידע מלא ועניני בהתאם לפניה. ד. לקוחות גוף מוסדי יוכלו להשיג על רמת השירות הניתן להם. עוד קובע החוזר כי גוף מוסדי יקבע עבור כל סוג עובד המשרת לקוחות כללים ביחס לרמת המקצועיות והידע הנדרשים ממנו. גוף מוסדי ימנה ממונה שירות לקוחות שיהיה במעמד של עובד בכיר, אשר ידווח למנהל הכללי של הגוף המוסדי. עוד נקבע כי תפקיד דירקטוריון גוף מוסדי, בין היתר, בנוגע לשירות לקוחות יהיו לפחות אלו: א. לאשר אופן מינוי ממונה שירות הלקוחות. ב. לדון בהיערכות הגוף המוסדי ליישום החוזר. ג. לאשר את תכנית העבודה שתוגש ע"י הנהלת הגוף המוסדי. ד. לאשר את תכנית העבודה שתוגש ע"י הנהלת הגוף המוסדי.ה. לוודא ביצועו של סקר פערים. על אף האמור לעיל, החוזר לא יחול על קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק,תחילתו של חוזר זה ביום 1.1.2013, לעניין מינוי ממונה שירות לקוחות, ותפקידי הדירקטוריון באשר לשירות הלקוחות יהיה ביום פרסום החוזר, והשלמת ההוראות עד ליום 30.6.12.

13. בחודש מרץ 2011 פרסם המפקח <u>חוזר בדבר איסוף מידע סטטיסטי לגבי יישוב תביעות ואופן טיפול בבקשות למשיכה והעברת כספים</u>. יישוב תביעות וטיפול בבקשות למשיכה או העברת כספים הוא מרכיב מרכזי בפעילות גופים מוסדיים. דרך פעולתו של גוף מוסדי במסגרת הליך יישוב תביעות משפיעה באופן ישיר על מימוש זכויותיו של התובע ועל יכולתו לבחון את דרכי הפעולה העומדות בפניו בשלבים השונים של ההליך האמור. בדומה, אופן הטיפול של גוף מוסדי בבקשות למשיכת כספים, לקבלת קצבת זקנה ולהעברת כספים משפיע על יכולתם של העמיתים לקבל החלטות מושכלות לגבי חסכונותיהם. איסוף מידע סטטיסטי יאפשר פרסום מדדים ביחס לאופן בו גופים מוסדיים מיישבים תביעות וביחס לאופן הטיפול של גוף מוסדי בבקשות למשיכת כספים, לקבלת קצבת זקנה ולהעברת כספים. מדדים אלו יהוו כלי נוסף למבוטחים ולעמיתים פוטנציאליים בבחירת הגוף המוסדי עימו יתקשרו.הוראות החוזר יחולו על כל גוף מוסדי, בין אם הוא פועל ליישוב תביעות בעצמו ובין אם באמצעות אחר. אולם, ההוראות לא יחולו על קופות גמל מרכזיות שבניהול הגופים המוסדיים. הוראות החוזר יחולו על תביעה או בקשה שהוגשה לאחר מועד תחילתן של הוראות חוזר זה. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 ביוני 2011, כאשר חלק מהוראות החוזר יושמו בשלבים מאוחרים יותר.

14. בחודש אוגוסט 2011 פרסם המפקח <u>חוזר בדבר חתימה גרפית ממוחשבת</u>. ובעקבות פניות שהתקבלו בפיקוח ביום 7.12.11 התפרסמה טיוטה תיקון בעניין חוזר חתימה גרפית ממוחשבת, על פי דברי ההסבר לחוזר, ביצוע עסקה כרוך בחתימת הלקוח על מסמכים רבים. על בעל הרישיון להעביר מסמכים אלו אל הגוף המוסדי, ובמקרים מסוימים חלה חובה על בעל הרישיון והגוף המוסדי לשמור העתקים של המסמכים, למשך תקופות ארוכות. הליך החתמת הלקוח, העברת המסמכים החתומים אל הגוף המוסדי וארכובם מסורבל וכרוך בעלויות גבוהות. מטרת חוזר זה היא לשפר ולייעל את אופן העברת המסמכים מבעל רישיון אל גוף מוסדי, לקצר את זמני העברת המסמכים ולשפר את השירות ללקוח, והכל מבלי לפגוע בזכויות הלקוח. חוזר זה הוא חלק מהסדרה כללית אשר מטרתה ייעול תהליכי עבודה, שיפור מהימנות המידע והסרת חסמים טכנולוגיים, וזאת על מנת לעודד קיומו של שוק תחרותי, משוכלל ומפותח. הוראות חוזר זה חלות על כל בעלי הרישיון ועל כל הגופים המוסדיים.

15. בחודש ספטמבר 2011 פורסמה טיוטה לשינוי הרגולציה הקיימת בדבר הנהגת תכניות ביטוח ותקנוני פנסיה וגמל, מתוך כוונה שגוף מוסדי יידרש להודיע למפקח על תכנית ביטוח ותקנון פנסיה וגמל (להלן: "מוצרים") טרם שיווקם של המוצרים וזאת מבלי שהגוף המוסדי יידרש להמתין לקבלתו של אישור המפקח כתנאי לתחילת שיווק המוצרים. כחלק מטיוטת שינוי הרגולציה כאמור. בחודש ספטמבר 2011 פורסם תזכיר לתיקון חוק הביטוח(להלן:"תזכיר החוק") במסגרתו מוצע לקבוע כי מבטח המבקש להנהיג תכנית ביטוח או לבצע שינוי בתנאי ביטוח, בדמי הביטוח או בנושא אחר שקבע המפקח - יגיש למפקח הודעה על כך 30 ימי עסקים לפני המועד שבו מתבקשת תחילת התכנית או השינוי (להלן: "התקופה הקובעת") ואם המפקח אינו מודיע על התנגדותו בתוך התקופה הקובעת – יהיו התכנית או השינוי בתוקף, לאחר שחלפה התקופה הקובעת. על פי תזכיר החוק, רשאי המפקח להודיע על התנגדותו גם לאחר שחלפה התקופה הקובעת, אם מצא שמתקיימים אחד או יותר מהטעמים המפורטים בתזכיר החוק. כמו כן, על פי תזכיר החוק רשאי המפקח להורות כי לגבי ענפי ביטוח או סוגי תכניות ביטוח מסוימים יידרש אישור מראש ובכתב של המפקח, טרם הנהגת תכנית ביטוח או ביצוע שינויים בה. יצוין, כי במסגרת תזכיר החוק מוצע לבצע תיקון נוסף בחוק הביטוח, לפיו המפקח יהא רשאי בעצמו ליתן הוראות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסוימים, בדבר תנאים שבחוזה ביטוח וניסוחם, בדבר מבנה פוליסת ביטוח וצורתה, וכן רשימת תנאים מהותיים בפוליסה - זאת במקום ההסדר הקיים בחוק הביטוח לפיו נושאים אלה צריכים להיקבע בתקנות. כצעדים משלימים לשינוי המוצע באופן פעולת המפקח בנוגע להנהגת מוצרים ,בספטמבר 2011 פורסמו על ידי המפקח גם טיוטות של מסמכים נוספים אלה: טיוטת חוזר בדבר נוהל הודעה על הנהגת תכנית ביטוח ותקנון קופת גמל אשר נועדה לקבוע את פרטי ההודעה שתועבר למפקח בדבר הנהגת תכנית ביטוח או תקנון חדשים או בדבר שינויים בהם וכן את המסמכים שיש לצרף להודעה.טיוטת החוזר האמורה עתידה להחליף את ההוראות הקיימות בנושא זה; טיוטת חוזר בנוגע לנספח האקטוארי, המגדירה את רמת הפירוט הנדרש בנספח האקטוארי הנלווה לתכנית ביטוח או לתקנון קופת גמל(להלן : "תכנית") בהתאם למהותיות התכנית לגוף המוסדי, ואת אופן עדכונו של הנספח. טיוטת החוזר האמורה עתידה להחליף את ההוראות הקיימות בנושא זה

16. בחודש דצמבר 2011 פורסם חוזר התקשרות גוף מוסדי עם בעל רשיון, חוזר זה קבע הוראות פרטניות לגבי תנאי הסכם בין גוף מוסדי לבין בעל רשיון, הפקדות בחשבון נאמנות בביטוח פנסיוני ובביטוח כללי. עפ"י הוראות החוזר בעל רשיון יכול להפקיד ישירות לגוף המוסדי, באמצעות העברת המחאות לטובת הגוף המוסדי, ובאמצעות חשבון נאמנות. חוזר זה מסדיר אפשרות של הפקדה באמצעות חשבון נאמנות.

17. בחודש פברואר 2012 פורסמה טיוטת חוזר בעניין ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים. מטרת טיוטת החוזר להבטיח כי הגופים המוסדיים בישראל: א. יאתרו באופן מקיף וסדיר סיכוני ציות שהם ולקוחותיהם חשופים להם. ב. יוודאו הטמעה של הוראות הדין בכל תחומי פעילות. ג. יקיימו תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית.

18. בחודש מרץ 2011 פרסם המפקח הכרעה עקרונית בדבר פיצוי בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או מסלולי השקעה. בחודשים אוגוסט וספטמבר 2011פורסמו הבהרות לעניין יישום ההכרעה האמורה ודחיית מועדי יישומה. במסגרת ההכרעה העקרונית נקבעו לעניין גובה ומנגנון הפיצוי שיש לתת לעמית בגין הפעולות האמורות. חברות מנהלות שלא פעלו בהתאם לעמדת המפקח כאמור בתקופת המשבר (יוני 2008 עד דצמבר 2008), הונחו לנקוט שורה של פעולות שמטרתן לוודא שהעמיתים הרלבנטיים יזכו להשבה יזומה של כספים בגין פיגורים בביצוע הפעולות האמורות לעיל. ההוראות לעניין השבה כמפורט לעיל יחולו על חברות מנהלות ביחס לקופות הגמל שבניהולן, אך אין חלות על קופות גמל משלמות לקצבה ועל קופות ביטוח.

19. בחודש פברואר 2011 פורסם חוזר בדבר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. על פי דברי ההסבר לחוזר, רפורמת הניוד בין מוצרי החיסכון הפנסיוני וכניסתם של הבנקים לתחום הייעוץ הפנסיוני חידדו את הצורך להסדיר את תהליכי העברת המידע והכספים בין הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני, לרבות לצורך מתן ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני. זאת, במטרה לייעל את תהליכי העבודה, להסיר חסמים טכנולוגיים לעודד ולתמוך בקיומו של שוק תחרותי, משוכלל ומפותח, תוך הגברת השקיפות ושיפור מהימנות וזמינות המידע הרלוונטי לחסכונותיו הפנסיוניים של הציבור. חוזר זה קובע מבנה של "רשומה אחודה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם, תוך הבטחת העקרונות הבאים: קבלה והעברת מידע שלם, מדויק, מהימן וזמין, הניתן לשליפה ואחזור במהירות ובאפקטיביות לצורך עמידה בהוראות הדין; הסדרת המבנה והתוכן של פרטי המידע והנתונים המועברים בין יצרני וצרכני המידע השונים בתחום החיסכון הפנסיוני. הוראות חוזר זה יחולו על כל הגופים המוסדיים ועל כל בעלי הרישיון. תחילתן של הוראות חוזר זה לעניין נספחים א' ו-ב' היה ביום 1 באוקטובר 2011. בפברואר 2012 פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני, בטיוטה פורסמו נספחים ג-ו לחוזר האמור, העוסקים בממשקי ניוד, הצטרפות, אירועים, גבייה וקליטת כספים.

20. חוזר בדבר קידוד קופות גמל. מטרת החוזר הטמעת שיטת קידוד אחידה המאפשרת זיהוי חד-חד-ערכי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכלל זה קופות הגמל, קרנות הפנסיה ותוכניות הביטוח. הוראות חוזר זה יחולו על כל הגופים המוסדיים. תחילתו של חוזר זה ביום 1 באוקטובר 2011. תחילתו של חוזר זה לעניין איחזור מידע באתרי האינטרנט של חברות הביטוח, ביום 1 באפריל 2012. תחילתו של חוזר זה לעניין הדוח הרבעוני של חברות הביטוח החל בדיווח לרבעון הראשון של שנת 2012.

21. ביום 4.1.12 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(איתור עמיתים ומוטבים) התשע"ב-2012 וחוזר נוהל איתור עמיתים ומוטבים. מטרת התקנות והחוזר לקבוע מנגנון אפקטיבי וישים לאיתור חוסכים שהקשר עמם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של חוסך, כדי ליידע את החוסכים והמוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים. בהתאם להוראות התקנות והחוזר, גופים מוסדיים יחויבו בין היתר לפנות ,למרשם האוכלוסין במשרד הפנים לצורך טיוב המלאי הקיים של נתוני החוסכים ברשומותיהם, וכן יחויבו לעדכן מדי חצי שנה באמצעות מרשם האוכלוסין את פרטי החוסכים. בתקנות ובחוזר נקבעו הוראות לעניין הפעולות הנדרשות לאיתור מוטבים שזהותם ידועה והוראות לאיתור מוטבים. בהתאם לטיוטת תקנות בנושא דמי ניהול שפורסמה במקביל כאמור לעיל, ובמטרה ליצור תמריץ לאיתור מוטבים וחוסכים, מוצע להפחית את דמי הניהול הנגבים ביחס לעמיתים שנפטרו או שנותק עמם הקשר כמפורט לעיל. תחילת עיקר הוראות החוזר והתקנות ביום 1.1.2013.

22. בחודש מרץ 2011 פורסם חוזר בדבר איסור מתן טובת הנאה ליועץ פנסיוני. החוזר פורסם בזיקה לסעיף 19(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 (להלן - החוק), בו נקבע כי יועץ פנסיוני או כל אדם אחר מטעמו או בעבורו, לא יקבל טובת הנאה במישרין או בעקיפין בקשר עם ייעוץ פנסיוני, או בקשר עם ביצוע עסקה בעבור הלקוח, למעט תשלום עמלת הפצה הנגבית מהגוף המוסדי, ולמעט שכר והחזר הוצאות המשולמים ישירות על ידי הלקוח (להלן – טובת הנאה אסורה). בסעיף 19(ד) לחוק נקבע כי, גוף מוסדי לא ייתן ליועץ פנסיוני טובת הנאה בקשר עם יעוץ פנסיוני או בקשר עם ביצוע עסקה, למעט תשלום עמלת הפצה.

23. בחודש דצמבר 2011 פורסם חוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. מטרת החוזר להגדיר את הפעולות הנדרשות מגוף מוסדי כדי להבטיח, ככל הניתן, שרישום זכויות עמיתים, במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור תוך התייחסות לעקרונות המפורטים בחוזר. החוזר קובע מסגרת עבודה כללית לביצוע פרויקט הטיוב, לרבות הקמת ועדת היגוי ליישום הפרויקט וכן לוחות זמנים רב שנתיים בהקשר זה, תוך עירוב דירקטוריון הגוף המוסדי בפרויקט.

24. בחודש יולי 2011 פורסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, חברות מנהלות, סוכנים ויועצים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור)- התשע"א- 2011. טיוטת הצו החדש מאחדת למעשה את צו איסור הלבנת הון החל על מבטחים וסוכני ביטוח עם צו איסור הלבנת הון החל על קופות גמל וחברות המנהלות קופות גמל. עם כניסתו לתוקף של הצו המאוחד, יבוטל הצו הישן החל על קופות הגמל. טיוטת הצו כוללת חובת בדיקת כל לקוח מול הרשימה של ארגוני טרור ופעילי טרור מוכרזים ע"י משרד הביטחון. תקרות הדיווח בטיוטת הצו החדש נמוכות יותר. כמו כן הצו החדש מחיל חובת דיווח על כל פעולה של קבלת הלוואה במזומנים או בהמחאה הניתנת להסבה. תחילת טיוטת הצו ששה חודשים ממועד פרסומו, למעט חריגים. הצו יחול לעניין חשבונות קיימים וחוזי ביטוח חיים שבתוקף, ביום התחילה או לאחריו.

25. בדצמבר 2011 פרסם המפקח טיוטה שנייה לחוזר ייפוי כוח לבעל רישיון. (טיוטה ראשונה פורסמה בחודש יולי 2011). בטיוטת החוזר מוצע לקבוע מבנה אחיד לטופס ייפוי הכוח, באמצעותו יוכל לקוח לייפות את כוחו של בעל רישיון לקבל מידע אודות מוצר פנסיוני המנוהל עבורו בגוף מוסדי או להעביר את בקשותיו במסגרת ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני או במסגרת ייעוץ פנסיוני מתמשך או שיווק פנסיוני מתמשך. תחילתו של חוזר זה ביום 14.4.12. אולם תחילתו של חוזר זה לגבי ייפוי כוח קיים שנמסר לגוף מוסדי לפני 1.1.2012 או לגבי מוצר פנסיוני בו לפי רישומי הגוף המוסדי מונה בעל רישיון ללא ייפוי כוח לפני מועד זה, ביום 1.1.2014.

26. בחודש אוגוסט 2011 פרסם המפקח טיוטת קודקס הרגולציה העתידית. על פי דברי ההסבר לטיוטה, גדלו בעשורים האחרונים ההיקף והמורכבות של הרגולציה אשר חלה על הגורמים המפוקחים על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "האגף"). על מנת למנוע פיזור של הוראות הרגולציה ובכדי ליצור סדר ואחידות בהן, החל האגף בתהליך יסודי ועמוק של בחינה וארגון מחדש של הרגולציה הנוגעת לגורמים שתחת פיקוחו. מטרת הארגון מחדש היא יצירת ספר רגולציה סדור ומקיף – קודקס, שיסייע בהתמצאות בהנחיות השונות ויקל על עבודת הגורמים המפוקחים. הקודקס ישמש כאמצעי יעיל בידי האגף לאכיפת הוראותיו, לפיקוח על הגורמים השונים ולהגנה על מבוטחים וחוסכים. פרויקט הארגון מחדש משתלב גם עם תכניות האגף לעדכן מגוון הוראות כחלק מיישום עקרונות דירקטיבת Solvency II בישראל. היעדים שצוינו על ידי האגף: 1. יצירת מסגרת רגולטיבית עדכנית ועקבית בכל רבדיה - חוקים, תקנות וחוזרים, לגופים מוסדיים, סוכני ביטוח, משווקים ויועצים פנסיוניים. 2. ארגון כל רמות הרגולציה לקודקס, שיורכב משני חלקים - אחד לגופים מוסדיים ואחד לסוכני ביטוח, משווקים ויועצים פנסיוניים. כל חלק ייבנה בהתאם לתוכן עניינים מקיף. 3. בניית שני חוזרי-על, שאחד מהם יאגד את כל החוזרים החלים על גופים מוסדיים (להלן: "חוזר אחיד לגופים מוסדיים"), והשני יאגד את כל החוזרים החלים על סוכני ביטוח, משווקים ויועצים פנסיוניים (להלן: "חוזר אחיד למתווכים"). 4. החוזרים האחידים יחליפו את מערכת החוזרים הקיימת במערכת מותאמת למבנה המתוכנן של הקודקס. 5. העלאת הקודקס לאתר האינטרנט של האגף, בפורמט ידידותי למשתמש, שיאפשר לבצע פעולות חיפוש וחיתוך מתקדמות, כך שכל גורם מפוקח יוכל למצוא בקלות את ההוראות החלות עליו. 6. התאמת הרגולציה המקומית, לרבות החקיקה הראשית, לעקרונות הדירקטיבה Solvency II, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות לישראל. כניסת החוזרים האחידים לתוקף מתוכננת לתחילת שנת 2013.

27. בחודש מרץ 2012 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה נוסח להצעת חוק של ח"כ פאינה קירשנבאום, אשר מוסיף אפיק חסכון הוני בשוק הגמל, לצד קרנות ההשתלמות. בהתאם לפרסומים, החיסכון האמור יתאפשר למעשה רק כרובד חלקי נוסף מעבר לחיסכון הפנסיוני, והחוסכים באמצעותו לתקופה של לפחות 15 שנים ייהנו מפטור ממס רווח הון בלבד.

28. בחודש דצמבר 2011 פורסם חוזר בדבר דוח חודשי של קרנות הפנסיה - שינויים והבהרות. הוראות חוזר זה באות לעדכן את הוראות חוזר פנסיה 2-3-2009 (דוח חודשי של קרנות הפנסיה) מיום 17 בנובמבר 2009. תחילתם של השינויים המפורטים בחוזר החל מהדיווח לחודש מרץ 2012.

29. בחודש נובמבר 2011 פורסם חוזר בדבר מתן מידע ללקוח שמבקש למשוך את כספו ממוצר פנסיוני – הבהרה, בנוגע לסוג המידע שעובד של גוף מוסדי, שאינו משווק פנסיוני, רשאי למסור לעמית המבקש לבצע משיכת כספים ממוצר פנסיוני שמנהל הגוף המוסדי. לפי עמדת אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון, נתון כללי שציין גוף מוסדי בפני חוסך בעת משיכת כספים, אינו נכלל בגדר עיסוק בשיווק פנסיוני כהגדרתו בחוק הייעוץ.

30. בחודש נובמבר 2011 פורסם חוזר בדבר הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדיווחים הכספיים השנתיים של קופות גמל וקרנות פנסיה. מטרת חוזר זה הינה לעדכן את הדיווחים הכספיים השנתיים של קופות הגמל וקרנות הפנסיה, לאור השינויים הרבים שחלו בעשור האחרון בשוק החיסכון הפנסיוני ועל מנת שיהיו ברורים ושקופים יותר למשתמש ויהוו כלי בעת בחירת קופת גמל או קרן פנסיה. תחילתן של הוראות חוזר זה החל מהדיווחים הכספיים לשנת 2012. החוזר מבטל מספר הוראות בחוזרים קודמים ובניהם: פרק 1 להוראות הממונה בנושא דיווח כספי ואקטוארי משנת 1999, "הוראות דיווח כספי - קרן פנסיה חדשה" - בטל. סעיף 4(ב) לחוזר גמל 2005-2-20, "כללים לעריכת דוחות שנתיים של חברה מנהלת של קופות גמל" מיום 21 בדצמבר 2005 - בטל; חוזר גמל מספר 2005-2-21, "כללים לעריכת דוחות שנתיים של קופת גמל" מיום 21 בדצמבר 2005 - בטל; סעיף 3 לחוזר פנסיה מספר 2005-3-22, "הוראות דיווח כספי של קרן פנסיה חדשה ושל החברה המנהלת של הקרן" מיום 1 בדצמבר 2005 - בטל; פרק ה' לחוזר פנסיה מספר 2007-3-3, "עדכון הוראות בדבר הדיווחים הכספיים של חברות מנהלות של קרנות פנסיה חדשות" מיום 12 בפברואר 2007 - בטל.

31. בחודש ינואר 2012 הוגשה בכנסת הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (השארת מרכיב הפיצויים בקופת גמל), התשע"ב- 2012. התיקון המוצע נועד לאפשר לעובד שסיים את עבודתו להשאיר בקופת גמל על שמו, לרבות בקופת גמל שהיא קופת ביטוח וקרן פנסיה, את כספי הפיצויים הנזילים ולמשוך אותם בכל עת כסכום חד פעמי פטור ממס וזאת בדומה למצב שעד לשנת 2008 . בנוסף מוצע לקבוע כי אם העובד יבחר בכך ,הוא יוכל להשאיר את הכספים בקופה משלמת לקצבה ולקבל מהם קצבה חודשית כאשר על הקצבה כאמור יחולו ההוראות החלות לגבי קצבה מוכרת .בהתאם להוראות אלו קצבה מוכרת המשולמת החל מגיל 60 ושמקורה בכספים שחויבו במס או שמקבל הקצבה לא הוא זכאי בעבורם להטבת מס של ניכוי היא קצבה פטורה ממס. בדברי ההסבר נרשם כי כי התיקון יתרום לכך שעובדים המסיימים את עבודתם לא ימהרו לפדות את הכספים מהקופות ,משום שידעו שהם יכולים לעשות זאת בכל עת בעתיד ללא תשלום מס על הפדיון. הצעת החוק אושרה בקריאה טרומית בחודש פברואר 2012.

32. בחודש ינואר 2012 הוגשה בכנסת הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון – תגמולים של עמית שנפטר),התשע"ב2012 –. בדברי ההסבר להצעת החוק נרשם כי בעבר יכלו מוטבים או יורשים של עמית שנפטר להיכנס לנעליו ,ולהיחשב כעמיתים .חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) ,(תיקון מספר 3) התשס"ח , 2008 –ביטל את אפשרות זו ,ואילץ את המוטבים או היורשים למשוך כספים אלו כסכום אחד או לחילופין להפקידם כאילו היו הפקדה חדשה. מכיוון שראוי שהמדינה תעודד חיסכון ארוך טווח, מוצע בהצעת החוק לאפשר למוטבים או ליורשים לשמור את כספי העמית שנפטר ,בלי לאלץ אותם לבצע משיכת כספים משיקולי מיסוי .

33. בחודש מרץ 2012 פורסמה טיוטת חוזר ממשק אינטרנטי לאיתור חשבונות עמיתים וחשבונות של עמיתים שנפטרו - דרישות טכניות. במסגרת הצעדים לטיפול בכספים ללא דורש במוצרי חיסכון פנסיוני וכצעד משלים לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(איתור עמיתים ומוטבים) התשע"ב , 2012 – אגף שוק ההון ,ביטוח וחיסכון פועל להקמת ממשק אינטרנטי מרכזי נגיש ופשוט לאיתור חשבונות של עמיתים .מטרת הממשק היא לאפשר לחוסכים ולמוטבים של עמיתים שנפטרו

לאתר בקלות ובמהירות חשבונות אצל גופים מוסדיים המנהלים חסכונות פנסיוניים. מטרת טיוטת החוזר היא לאפיין את הדרישות הטכניות מגופים מוסדיים לצורך הפעלת ממשק כאמור.

34. בחודש פברואר 2012 פורסם תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה - הטבות מס לקצבה, אשר אושר בקריאה ראשונה בכנסת בתחילת חודש מרץ 2012. בדברי ההסבר לתזכיר החוק נרשם כי במסגרת התיקון לחוק הפיקוח, בוטלה האפשרות לחיסכון בקופות הגמל לתגמולים למטרת קבלת סכום הוני, אפיק חיסכון אשר הקנה לחוסכים בו זכאות להטבות מס. כמו כן נקבע, כי משיכת כספים שיועדו לקצבה באמצעות היוונם לסכום חד פעמי תותר אך ורק בתנאי שהמושך הותיר בידיו סכום להבטחת קצבה מזערית. לשם השלמת הרפורמה של עידוד אפיקי החיסכון לקצבה על פני אפיקי חיסכון אחרים, מוצע, להרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה, ולתקן את סעיף 9א לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש). עוד מוצע לתקן את סעיף 87 לפקודה ,המקנה לשר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת סמכות לקבוע כללים בדבר חיוב במס ושיעוריו במקרים של" משיכת כספים שלא כדין "מקופת גמל ,כך שהיוון קצבה ייחשב כ"משיכה כדין ,"ובלבד שנעשה בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 23 לחוק הפיקוח והתקנות שנקבעו מכוחו,ובפרט ,הותרת קצבה מזערית להבטחת קיומו של היחיד לשארית חייו. במקרה של היוון קצבה המהווה" משיכה כדין " יחולו על הסכומים שאינם פטורים שיעורי המס הקבועים בסעיף 121 לפקודה .עם זאת ,ועל מנת לעודד אנשים להשקיע כספים בקופות הגמל לקצבה ללא חשש ,מוצע ,כי בעת היוון קצבה מוכרת אשר מקורה בכספים שלא נהנו מהטבת מס בעת הפקדתם לא יוטל מס על מרכיב הקרן בסכום המהוון ,וזאת כדי למנוע כפל מס ,ומרכיב הרווח ימוסה ,בשיעור מס של 20% בדומה לאפיקי חיסכון אחרים; בנוסף ,מוצעים מספר תיקונים אשר נועדו להיטיב עם החוסכים בקופות הגמל הן בעת ההפקדה והן בעת המשיכה של הכספים;

3. מצב כספי - ההתפתחויות שחלו בסעיפי המאזן בתקופת הדוח ובפרט בעניינים הבאים:

(א) הסבר לשינויים בהתחייבות הפנסיונית, אם היו, תוך דגש על השינויים שמקורם אינו תקבולים/תשלומים שוטפים בתקופת הדוח

ביום 17 במאי 2007 פרסם הממונה על אגף שוק ההון באוצר את חוזר 2007-3-6 הכולל הוראות להכנת דוחות אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת והדוח נערך על בסיס הוראות אלה.

(ב) גירעון, אם קיים, במאזן החשבונאי או במאזן האקטוארי, נסיבות היווצרותו ותכניות הדירקטוריון להשלמתו

בשנת 2008 הצטבר בקרן גרעון אקטוארי, ובהתאם לתקנון קרן הפנסיה ואישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בוצעה הפחתת זכויות בשיעור של 10%. בהתאם לאישור האמור נקבע כי אם יהיה עודף אקטוארי בשנים 2009-2010, אזי יעודכנו הזכויות באופן מיידי.

לאור האמור לעיל, ומכיוון שבשנת 2009 נוצר עודף אקטוארי בקרן, הוקטנה הפחתת הזכויות האמורה מ-10% ל-7.86%.

בשנת 2010 הצטבר גרעון אקטוארי בקרן בשיעור של כ - 3.2%, ומכיוון ששיעור הגירעון בשנה זו לא עלה על 5%, לא נדרש היה להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי.
להלן יפורטו השלכות האיזון האקטוארי נכון לשנת 2010:

1. עמיתים שהצטרפו לפני 1.1.89, לרבות מוקפאים, יהיו זכאים בבוא העת לפנסיה על פי התקנות בהפחתה של 7.86%.
2. עמיתים שהצטרפו מ- 1.1.89, לרבות מוקפאים, יהיו זכאים לפנסיה על בסיס מנות הפנסיה שצברו ושיצברו בהפחתה של 7.86%.
3. היתרות הצבורות של העמיתים נשארו ללא שינוי לכל קבוצות העמיתים.
4. לעמיתים שפרשו לפנסיה עד 30.06.09, לא תבוצע הפחתה של 1.55% בחודש יולי 2011. ההפחתה ליתר הפנסיונרים בשיעור של 1.55% תבוצע בחודש יולי בכל אחת מהשנים 2012-2014.
5. מנגנון האיזון לא יופעל על עמיתי הביניים לרבות הפנסיונרים, מאחר והם מאוזנים אקטוארית.

בשנת 2011 הצטבר גרעון אקטוארי העולה על 5%. לפיכך, ובהתאם להוראות תקנון קרן הפנסיה, נדרשה החברה להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי ולהקטין בהתאם את זכויות העמיתים והפנסיונרים.
על פי אישור והנחיית אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ביום 21.3.2012 אישר דירקטוריון החברה את הפעלת מנגנון האיזון האקטוארי כמפורט להלן:

1. עמיתים שהצטרפו לפני 1.1.89 לרבות מוקפאים, יהיו זכאים בבוא העת לפנסיה על פי התקנון בהפחתה של 14.49%.
2. עמיתים שהצטרפו אחרי 1.1.89 לרבות מוקפאים, יהיו זכאים בבוא העת לפנסיה על בסיס מנות הפנסיה שצברו ויצברו בהפחתה של 14.49%.
3. עמיתי תקופת הביניים לרבות מוקפאים, יהיו זכאים בבוא העת לפנסיה על בסיס מנות הפנסיה שצברו ויצברו בהפחתה של 15.00%.
4. פנסיונרים שאינם שייכים לקבוצת עמיתי הביניים אשר פרשו או יפרשו לפנסיה עד 30/04/2012, תשלומי הפנסיה יופחתו בשיעור של 7.2% החל מתשלום הפנסיה בגין 05/2012 רטרואקטיבית מינואר 2012.
5. פנסיונרים אשר שייכים לקבוצת עמיתי הביניים, אשר פרשו או יפרשו לפנסיה עד 30/04/2012, תשלומי הפנסיה יופחתו בשיעור של 15%. ההפחתה תעשה באופן הדרגתי באופן הבא: החל מתשלום הפנסיה בגין חודש 05/2012 הפנסיה תוקטן בשיעור של 7.5% רטרואקטיבית מינואר 2012; מתשלום הפנסיה בגין חודש 1/2013 תופחת הפנסיה בשיעור של 8.51%

בסעיף 2 למכתב האוצר מיום 2 בפברואר, 2012 בדבר אופן חישוב הסיוע הממשלתי הישיר לקרן, התקבלה הבהרה כי יש לתת ביטוי בדוח האקטוארי לפיגור בהעברת סיבסוד המדינה הישיר לקרן הפנסיה, קרי להשלמת סיבסוד בשעור של 1.57% על ההשקעות החופשיות ו - 0.71% על ההשקעות באג"ח מסוג "ערד" (לעמיתי הביניים 1.05% ו - 0.19% בהתאמה). סיבסוד המדינה הישיר מחושב על בסיס נתוני חודש דצמבר ומועבר בפיגור של כחצי שנה ללא הצמדה וריבית בגין הפיגור. על פי כללי החשבונאות, סכום הסיבסוד שיועבר בעתיד מוכר כנכס כבר בדוחות לסוף התקופה, בעוד שבפועל הסכום יועבר רק לאחר כחצי שנה ללא הצמדה וריבית. התיקון בעקבות ההנחיה הגדיל את הגירעון האקטוארי בכ – 18.5 מיליון ש"ח.

הדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר 2011 מצביע על התחייבות אקטוארית בסך 1,351 מיליוני ש"ח, והגרעון האקטוארי לאחר הפחתת הזכויות כמפורט לעיל הסתכם בכ- 950 אלפי ש"ח

(ג) <u>השפעת שינויים בהנחות ובבסיסים האקטואריים, אם היו כאלה, בתקופת הדוח בהשוואה לקרן שקדמה לה</u>

(1) חישוב ההתחייבויות האקטואריות בוצע באופן עקבי לחישוב ליום 31 בדצמבר, 2010, למעט האמור להלן:
1. חישוב התזרימים, על בסיסם נקבע הסיוע הישיר במאזן האקטוארי, נערך במודל חודשי במקום במודל שנתי.
2. בוצעה התאמה ללוח התמותה לפנסיונרים שבבסיס המאזן האקטוארי לאמור בחוזר פנסיה 2007-3-6, דהיינו לוח פ3 במקום לוח פ4.

(2) הדוח האקטוארי נערך בהתאם לתקנון קרן הפנסיה, הוראות תקנות מס הכנסה, הוראות אגף שוק ההון לעריכת מאזנים אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת מיום 17 במאי 2007 ועל פי שיקולי האקטואר. יצוין כי חוות דעת האקטואר מתייחסת ביסודה להתאמת הערכת האקטואר להנחות שנקבעו בעיקרן ע"י הממונה על שוק ההון ולא לנאותות ההנחות עצמן.

<u>עליית שכר ממוצעת</u> - של 3% לשנה הן בעבר והן בעתיד עד למועד הפרישה לפנסיה.

(ד) <u>התפתחויות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות</u>

	ליום 31 בדצמבר		
	2011	2010	2010
	אלפי ש"ח		
סך הכל נכסים	817,894	792,002	716,374
סך כל התחייבויות פנסיוניות	815,770	791,369	710,312
עודף הכנסות, נטו לתקופה	11,055	66,044	108,556

בשנת הדוח גדלו נכסי הקרן בכ – 3%. את הגידול ניתן לייחס להפקדות בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח ולהכנסות, נטו בסך של כ – 11 מיליוני ש"ח. מנגד, נרשמו בקרן משיכות של כ – 8 מיליוני ש"ח וכן תשלומי הפנסיה הסתכמו בכ- 5 מיליוני ש"ח.
ההתחייבויות הפנסיוניות בקרן צמחו אף הן, בהתאם לגידול בנכסי הקרן.

4. תוצאות פעילות:

(א) ניתוח והסברים לתוצאות העיסקיות והשוואתם לתקופות מקבילות בעבר, התייחסות למרכיבים עיקריים של דוח הכנסות והוצאות, לרבות הכנסות מדמי ניהול, הכנסות מהשקעות ועודף הכנסות על הוצאות.

התוצאות העסקיות של החברה המנהלת

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2011	2010	2009
	אלפי ש"ח		
סך כל ההכנסות	3,223	123	9,516
סך כל ההוצאות	1,138	165	9,867
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	2,085	(42)	(351)
מסים על הכנסה (הטבת מס)	(940)	-	-
רווח נקי (הפסד)	3,025	(42)	(351)

בשנת הדוח גבתה החברה דמי ניהול מהקרן הותיקה בסך של 3,126 אלפי ש"ח. בשנים קודמות לא היו הכנסות מדמי ניהול מהקרן הותיקה עקב העברת ניהולה לחברה החל משנת 2011.
הכנסות מהשקעות בשנת הדוח הסתכמו לסך של 97 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 143 אלפי ש"ח בשנת 2010, ו- 260 אלפי ש"ח בשנת 2009.
הוצאות החברה השנת הדוח הורכבו בעיקר מדמי תפעול ששולמו לפניקס פנסיה בגין שירותי התפעול שקיבלה החברה והסתכמו בסך של כ- 800 אלפי ש"ח. לפרוט נוסף לעניין דמי התפעול ראה 1 (ד) 2 לעיל.

התנועה בזכויות העמיתים של קרן הפנסיה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2011	2010
	אלפי ש"ח	
יתרת הקרן לתחילת השנה	791,369	710,312
תוספות לקרן		
דמי גמולים ממעסיקים, עובדים ומעצמאיים	26,205	26,725
מעבר עמיתי תקופת הביניים	474	-
עודף הכנסות נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות	11,055	66,044
סך הכל תוספות לקרן	37,734	92,769
תשלומים והעברות		
תשלומי פנסיית זקנה	4,997	4,310
פדיונות	8,336	7,402
סך הכל תשלומים והעברות	13,333	11,712
יתרת הקרן לסוף השנה	815,770	791,369

(ב) השפעה של תופעות או אירועים מיוחדים על תוצאות הפעילות

לעניין הפחתת הזכויות ראה סעיף 3ב' לעיל.

(ג) השפעת שינויים בהוראות המס, לרבות עקב הסכמים עם נציגות מס הכנסה, על תוצאות הפעולות.

ב-1/1/2000 נכנס לתוקפו חוק ההסדרים (פרטים בפרק 2 סעיף ג' השפעת חוקים תקנות והוראות חדשות על עסקי קרן הפנסיה).

(ד) השפעה של עונתיות על תוצאות פעולותיה של קרן הפנסיה אם היא משמעותית.

דמי הגמולים ששולמו במהלך השנה לחודשים 1/2011 ועד 12/2011 מתפלגים באופן שווה בכל החודשים פרט לחודשים בהם ההפרשות גבוהות יותר עקב תוספות שכר שבגינם מועברות הפרשות לפנסיה כגון: הבראה, דירוג וכו'.

(ה) שינויים בהיקף דמי הגמולים, תוך התייחסות לדמי גמולים שוטפים וחד-פעמיים

הקרן אינה מקבלת דמי גמולים חד פעמיים ואין שינוי מהותי בהיקף דמי הגמולים.

(ו) שינויים מהותיים בשיטת חישוב המאזן האקטוארי בהשוואה לתקופה קודמת.

ביום 17 במאי 2007 פרסם הממונה על אגף שוק ההון באוצר את חוזר 2007-3-6 הכולל הוראות להכנת דוחות אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת והדוח נערך על בסיס הוראות אלה.

(ז) **פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים תוך הבחנה בין סוגי הקופות**

בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.

בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.

בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

(ח) **תשואת הקרן (באחוזים)**

עמיתים ותיקים

	2011	2010
תשואה נומינלית	1.61	10.60
תשואה ריאלית	(1.00)	7.99

עמיתי דור ביניים

	2011	2010
תשואה נומינלית	3.85	8.52
תשואה ריאלית	1.18	5.96

5. תחזית זרמי כספים:

תחזית זרמי הכספים של קרן הפנסיה מתשלום וגביית דמי גמולים, הכנסות מפעילות השקעה והוצאות ניהול, התייחסות לתשלומים או תקבולים חריגים מפעולות לא שוטפות כדלקמן:

(א) **פדיון מואץ של זכויות עמיתים**

החזרת כספים למבוטחים שפרשו בשנת 2011 הסתכמו בסך של 8,336 אלפי ש"ח לעומת סך של 7,402 אלפי ש"ח בשנת 2010.

(ב) **נכסים שלגביהם קיים קושי במימוש**

אין בידי הקרן נכסים שקיימים קשיים במימושם.

(ג) **חובות של מעסיקים ועצמאיים, מבטחי משנה, מבוטחים, יתרות סוכנים וחייבים עסקיים אחרים, שהפיגור בגבייתם עלול להשפיע על תזרים המזומנים של קרן הפנסיה.**

היקף החובות של מעסיקים, עצמאים וחייבים אחרים אינו מהותי ביחס להיקף הגביה או ליתרת הנכסים. פיגור בגביית החובות, אם וכאשר יהיה, לא ישפיע מהותית על תזרים המזומנים של קרן הפנסיה.

(ד) **גביית חובות ע"י העברת נכסים ולא במזומן**

גבית חובות על ידי קרן הפנסיה מתבצעת במזומן.

6. השפעת גורמים חיצוניים:

ההתפתחויות הכלכליות במשק והקשרן למדיניות ההשקעות של הקרן

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות

שער החליפין	ככלל, העודף בחשבון השוטף בישראל מאז שנת 2003 דחף להתחזקות השקל בשנים האחרונות. לכך נוספה מגמה של יבוא הון דרך השקעות זרים בישראל באג"ח ממשלתי ובמניות. העלאת הריבית המוניטרית בישראל החל מהרבעון הרביעי של 2010 בעוד הריבית באירופה ובארה"ב נותרת נמוכה, הרחיבה את פערי הריבית ותרמה גם היא להתחזקות השקל. בכדי לרסן מגמה זו, אך גם משיקולי שיפור יציבותה הפיננסית של ישראל, ביצע בנק ישראל רכישות מט"ח בהיקפים ניכרים במהלך 2010 ובמחצית הראשונה של 2011. רכישות אלו הביאו לכך שרמת יתרות המט"ח של ישראל עלתה עד לכ- 78 מיליארד דולר בחודש אוגוסט 2011 ומאז ירדה קלות ובנובמבר עמדה של כ- 75 מיליארד דולר. המחצית הראשונה של שנת 2011 התאפיינה בהתחזקות של השקל אך זו שינתה כיוון ברבעון השלישי. היחלשות השקל הוסברה בהצטמצמות ניכרת בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים (אחד מהסימנים להאטה בקצב הצמיחה בישראל) וכן במתיחות סביב ההצבעה באו"ם על הכרזת מדינה פלשתינית בחודש ספטמבר. במקביל, החששות מפני קריסת גוש היורו תרמו להתחזקות הדולר בעולם למול מטבעות אחרים, החל מחודש אוגוסט. בסיכום שנתי, נחלש השקל מול הדולר ב- 7.7% ומול היורו ב- 4.2%. בעוד הדולר נחלש למול השקל במחצית הראשונה והתחזק במחצית השנייה, המגמות בשע"ח שקל/יורו היו הפוכות. החל מה- 30.6.11 , נחלש השקל מול הדולר בכ- 11.8% בעוד היחלשות היורו מול השקל התרחשה בעיקר במחצית הראשונה של השנה ועמדה על כ- 4.8%. **בהתאם להתרחשויות הגיאו-פוליטיות שחלות באזורנו, והתפתחות גרעון תקציב המדינה, והתפתחות גרעון הסחר ותנועות ההון לישראל ומישראל, ועדת ההשקעות קבעה את שיעור ותמהיל החשיפה למט"ח.**
אינפלציה	מתחילת השנה (נובמבר 2011 לעומת דצמבר 2010) עלו המדד הכללי ב- 2.2 אחוזים, המדד ללא ירקות ופירות ב-2.7 אחוזים, המדד ללא אנרגיה עלה ב-1.7 אחוזים והמדד ללא דיור ב-1.3 אחוזים. החל מחודש אוגוסט, אז פרצה בישראל המחאה החברתית והחששות מפני חולשת גוש היורו עלו מדרגה, נרשמה האטה גם בקצב האינפלציה. על-פי נתוני המגמה לחודשים אוגוסט-נובמבר, קצב הגידול השנתי של מדד המחירים לצרכן ושל המדד ללא דיור וללא ירקות ופירות הגיע ל-1.2%, כל אחד. קצב הגידול השנתי של המדד ללא דיור הגיע ל-0.6%. אחד מהמקורות להאטה באינפלציה היה סעיף הדיור, אשר מבוסס על מחיריהם של חוזי שכירות מתחדשים כאשר לצידו נרשמה ירידה גם במדד סקר מחירי הדיור, המבוסס על מחירי עסקאות רכישה אשר מדווחות למס שבח. שינוי כיוון מחירי הדיור נבע הן מהוראות רגולציה שכפה בנק ישראל על הבנקים במימון עסקאות נדל"ן, אך גם משינוי בביטחון הכלכלי של הציבור והתפתחות ציפיות לירידת מחירי הדירות,

	על רקע המחאה החברתית. מתחילת השנה, סעיף הדיור אשר עלה בכ-1.5% הסביר כשני שליש מסך עליית המדד. תרומה משמעותית נוספת נתקבלה מסעיף התחבורה, עקב עליית מחירי הדלקים, בין השאר על רקע חששות מהתלקחות גיאופוליטית במזרח התיכון. התייקרות הדלקים תרמה גם להתייקרות תעריף החשמל לצריכה ביתית. סעיפים אשר מיתנו את עליית המדד מאז ראשית השנה היו סעיפי המזון, ההלבשה וההנעלה, בין השאר בהשפעת המחאה החברתית שתרמה למבצעי הוזלה של מוצרי צריכה בסיסיים. הציפיות לאינפלציה ב- 2012, הנגזרות משוק ההון עומדות נכון לסוף שנת 2011, על כ- 2.4%-2.2%. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, שיעור האינפלציה במהלך 2012 יעמוד על 2.1 אחוזים, סמוך למרכז טווח היעד (1 עד 3 אחוזים). **ועדת ההשקעות עוקבת באופן שוטף אחר הערכות כלכלני מאקרו חיצוניים וציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ודנה באפיקי ההשקעה השונים בהתייחס לנושא.**
ריבית	במהלך שנת 2010 ובמחצית הראשונה של 2011 פעל בנק ישראל להעלאת סביבת הריבית במשק במטרה לרסן את לחצי האינפלציה בכלל ואת העלייה במחירי הדיור בפרט. עם התגברות החששות מפני האטה בצמיחה, על רקע החדשות מאירופה, שינה הבנק את תוואי המדיניות. לאחר שמתחילת השנה עלתה הריבית מרמה של 2% עד ל-3.25%, בחודש נובמבר היא הופחתה ל- 3% ובדצמבר ל- 2.75%. לאור ציפיות האינפלציה, גם לאחר הורדת הריבית שיעורה הריאלי נותר חיובי. שינוי המדיניות נבע משילוב של ירידה חדה בציפיות לאינפלציה ומאינפלציה בפועל, מההאטה שהסתמנה בצמיחת המשק וכן מהמגמות בעולם. הירידה בסביבת האינפלציה, המסתמנת בחודשי השנה האחרונים, חשובה היות וזו תאפשר לבנק ישראל מרחב פעולה לבצע הורדות ריבית נוספות לצורך שימור קצב הצמיחה במשק. בראיה ל-2012, מעריכים בבנק ישראל שהריבית תמשיך ותרד ותעמוד בסוף השנה על 2.25%. **ועדת ההשקעות עוקבת אחר התפתחויות הריבית בארץ ובעולם ובהתאם לכך מנווטת את השקעות הקרנות בארץ ובחו"ל.**
אגרות חוב ממשלתיות	בעוד שוקי המניות סבלו רוב השנה ממגמה שלילית, בלטה ב- 2011 מגמת ה"בריחה לאיכות" שבאה לידי ביטוי בירידת תשואות אג"ח של ממשלת ארה"ב לרמות סביב 2%. זאת למרות הורדת דירוג האשראי של ארה"ב בחודש אוגוסט, הגדלת הגרעון בתקציב וקושי של גופי הממשל להגיע להחלטה על מידת הריסון הפיסקלי שתידרש בעתיד. המגמות באג"ח ארה"ב הקרינו גם על שוק אג"ח הממשלתיות בישראל וניכרו בעיקר בחלק הארוך של העקום השקלי והצמוד. עם זאת, לאורך השנה עלה הפרש התשואות בין אג"ח ישראל לאג"ח ארה"ב, מרמה של כ-1.5% בתחילת השנה לכ- 2.6% בסוף השנה. זאת על רקע עלית הסיכון הגיאופוליטי במזה"ת. מגמה נוספת שהתקיימה לאורך 2011 הייתה ירידה בפערי האינפלציה המגולמים בשוק ההון, לאור העדכון מטה של תחזיות הצמיחה. בסיכום שנתי – מדד אג"ח ממשלתי צמוד מדד עלה ב- 4.3% בעוד מדד אג"ח ממשלתי לא צמוד בריבית קבועה עלה ב-5.9%. **בהתאם להתפתחויות וההערכות הכלכליות, ציפיות האינפלציה, ציפיות הריבית וציפיות שער החליפין ועדת ההשקעות קבעה את תמהיל ההשקעות בין האפיק הצמוד והלא צמוד ו מח"מ הנכסים בכל אפיק.**

שוק ה ה ון ב ע ו ל ם	האירוע המרכזי שהשפיע על שוקי העולם גם במהלך 2011 היה החשש מחדלות פירעון של יוון שהתעצם השנה גם לחששות סביב ספרד ואיטליה. מכאן, נגזרו סיכון ואי ודאות גבוהה לגבי יכולתו של גוש היורו לשרוד במתכונתו הנוכחית. במהלך השנה, התחדד גם ההבדל בין ארה"ב לאירופה ברמת חשיבותה של אחידות פיסקלית והיכולת ליישם החלטות שהתקבלו בהתאם לצורכי המדיניות המוניטרית. בעוד בארה"ב גוף אחד החליט ויישם (בהתחשב במגבלות הפוליטיות), באירופה החלטות שהתקבלו בועידת ראשי המדינות, נתקלו בפועל בקשיי יישום, כאשר ראשי המדינות באו להעביר את ה"החלטות קשות" בתוך מדינותיהם. אירועים אלו גרמו לשינויים במערכות הפוליטיות ביון, איטליה, ספרד וגרמניה. היותן של חלק המדינות במהלך או לקראת שנת בחירות, העצימו את הקשיים הפוליטיים להעביר החלטות על תוכניות צנע. החדשות סביב הצגת התוכניות, היקפן והיכולת ליישמן בפועל הוסיפו לתנודתיות שוקי ההון, על רקע נתוני המקרו הפושרים והפחתת תחזיות הצמיחה בעולם. במחצית השנייה של השנה, אז נחשפו ביתר שאת הבעיות בגוש היורו, נתוני המקרו בארה"ב דווקא הצביעו על התמתנות ואפילו הפתיעו לטובה. הבעיות בגזרת המקרו באירופה והשלכות ה"כפר הגלובלי" פגעו בעיקר במניות הסקטור הפיננסי. זאת עקב חשש ליציבותם של בנקים גדולים החשופים לאג"ח של מדינות ה- PIIGS. כפי הנראה, אירועים וחדשות סביב עמידות גוש היורו ימשיכו ללוות את שוקי ההון גם ב- 2012 . זאת בין השאר על רקע צורך במחזור חובות בהיקפים גבוהים בשנתיים הקרובות ע"י מדינות ה- PIIGS. גיוסי הון בסכומים גבוהים ובתשואות גבוהות ובמצב של צמיחה איטית, פירושו שיחס החוב הלאומי לתוצר צפוי להמשיך ולעלות. התוכניות שהושקו ב- 2011 שעיקרן היה הזרמת כספים למערכת הבנקאית, למדינות החלשות דרך קרנות סיוע ודרך בנקים מרכזיים בעולם, אינן בהכרח מספיקות בכדי לייצר בסיס לשינוי מגמה. במקביל לאירועים אלו, חברות ברחבי העולם המשיכו ליהנות מתנאי מימון נוחים ומנגישות גבוהה למימון חדש. קופות המזומנים הגדולות עודדו עלייה בחלוקת דיבידנד, רכישות חוזרות של מניות ועסקאותM&A , שהמחישו כי רמות המחירים בשוקי המניות נמוכות. בסיכום שנת 2011, רשמו המדדים המובילים מגמה מעורבת. במונחי המטבעות המקומיים, רשם בארצות הברית מדד ה- S&P500 תשואה אפסית בעוד באירופה ירד מדד היורו סטוקס 50 ב-16.8%; וביפן ירד מדד הניקיי ב- 17.3%, על רקע רעידת האדמה החזקה בחודש מרץ והאסון הגרעיני שנגרם בעקבותיה לצד התחזקות הין מול הדולר, אירוע שלילי ליצוא היפני. מדד MSCI של השווקים המפותחים ירד בכ- 9.42% במונחים דולריים ומדד MSCI לשווקים מתפתחים ירד בכ- 20.4%. **בהתאם להתרחשויות וההערכות הכלכליות בשווקי העולם ועדת ההשקעות קבעה את תמהיל ושיעורי החשיפה לשווקים השונים.**
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	השימוש בנגזרים, נעשה על מנת להקטין ולהגדיל חשיפה לאפיק בהתאם להחלטות מעת לעת. ולא לשם פעילות שמטרתה להשיא רווח.

ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	אומדנים המתבססים על ביצוע תקציב הממשלה עד סוף אוקטובר, מצביעים על גרעון שנתי של כ- 3.5% תוצר ב- 2011. גרעון זה גבוה במקצת מהתקרה של 3% תוצר, בעיקר בשל השפעתן של ההתפתחויות הכלכליות במהלך השנה על ההכנסות ממיסים, שינויי חקיקה בתחום המיסוי ותחזית אופטימית מדי של ההכנסות האחרות. לפי סקירת בנק ישראל, ברוב השנים האחרונות היו הוצאות הממשלה נמוכות במקצת מהתקציב המקורי, כך שיתכן שהגרעון יהיה נמוך יותר בהתאם.
שוק ההון בישראל	חברות הביטוח, קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברות הפועלות בשוק הישראלי, ובכללן החברה, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון המקומי. לתשואות באפיקים השונים בשוק ההון יש השלכה מהותית על התשואה המושגת עבור לקוחות החברה וכן על רווחיות החברה. שנת 2011, התאפיינה ברובה במגמה שלילית עקב סביבה מקרו כלכלית מאתגרת ברחבי העולם. המדינות המפותחות המשיכו להתמודד עם אבטלה גבוהה, שוק נדל"ן חלש, גירעונות ריבוניים מאמירים וכל זאת למרות שימור תנאי ריבית נמוכה היסטורית. במהלך השנה, חלחלה לשווקים התובנה שפתרון הבעיות, שהחלו במשבר 2008, יהיה איטי מהחזוי, בין השאר עקב צמיחה נמוכה מדי בארה"ב ובאירופה. לחדשות השליליות מגזרת המקרו נוספו האירועים במישור הפוליטי הן במזה"ת והן באירופה. התוצאה של כל אלו – מתאם גבוה בין שוקי העולם ותנודתיות חריפה (בין יומית ותוך יומית) במהלך השנה אשר בלטה במיוחד החל מחודש אוגוסט 2011. בסיכום שנתי, נרשמו בשנת 2011 בכל מדדי המניות המובילים תשואות שליליות - מדד ת"א 25 ירד ב- 18.2%, מדד ת"א 100 ירד ב-20.1%, מדד ת"א 75 ירד בשיעור של 25.9% ומדד יתר 50 ירד ב- 25.7%. ברמה הענפית, מדד ת"א נדל"ן 15, ירד ב-23.2%, מדד מניות הטכנולוגיה, בלו-טק 50, סיים בירידה של 9.4%, ואילו מדד הבנקים ירד ב- 34.6%. בעוד שוקי המניות סובלים ממגמה שלילית, בלטה ב- 2011 מגמת ה"בריחה לאיכות" שבאה לידי ביטוי בירידת תשואות אג"ח של ממשלת ארה"ב לרמות סביב 2%. זאת למרות הורדת דירוג האשראי של ארה"ב בחודש אוגוסט, הגדלת הגרעון בתקציב וקושי של גופי הממשל להגיע להחלטה על מידת הריסון הפיסקלי שתידרש בעתיד. המגמות באג"ח ארה"ב הקרינו גם על שוק אג"ח הממשלתיות בישראל וניכרו בעיקר בחלק הארוך של העקום השקלי והצמוד. עם זאת, לאורך השנה עלה הפרש התשואות בין אג"ח ישראל לאג"ח ארה"ב, מרמה של כ- 1.5% בתחילת השנה לכ- 2.6% בסוף השנה. זאת על רקע עלית הסיכון הגיאופוליטי במזה"ת. מגמה נוספת שהתקיימה לאורך 2011 הייתה ירידה בפערי האינפלציה המגולמים בשוק ההון, לאור העדכון מטה של תחזיות הצמיחה. הפחתת תחזיות הצמיחה לקראת 2012, הקרינה לשלילה גם על אפיק אג"ח חברות. למגמות המקרו התווספו אירועי מיקרו שליליים ברמת חברות, שהעלו חשש מפני התחדשות הסדרי חוב במשק. חששות אלו נבעו ממספר מקורות: הראשון, ירידות בשוקי המניות גרמו להרעה ביחסי בטחונות למול הלוואות בנקאיות, להפרת קובננטים ולהגדלת המינוף והסיכון הנתפס בעיקר בחברות אחזקה ונדל"ן. השני, שחיקה ביכולת לגייס אשראי חדש במחירים נוחים שבלטה בעיקר ברבעון האחרון של השנה. השלישי, ועדת הריכוזיות לצד קריאה לבנקים לחזק את הלימות ההון יצרה לחץ על החברות להקטין מינוף כלפי המערכת הבנקאית. אירועים אלו תורגמו לעלייה במרווחים למול אג"ח ממשלתי שהואצה עקב תנועת מספריים – ירידת תשואות בממשלתי ועליית תשואות באג"ח חברות. בניגוד למשבר 2008, נרשמה אבחנה בעליית המרווחים בין חברות חזקות לחברות שנחשדו כחלשות ובעלות סיכון. מידת פתיחת המרווחים עלתה ככל שדירוג האשראי היה נמוך יותר.

	בסיכום שנתי – מדד אג"ח ממשלתי צמוד מדד עלה ב- 4.3% בעוד מדד אג"ח ממשלתי לא צמוד בריבית קבועה עלה ב- 5.9%. האפיק הקונצרני, סיים את השנה במרווחים גבוהים מאלו שנרשם בתחילת השנה ובעיקר במחציתה - מדד תל בונד 20 עלה ב- 0.7% ומדד תל בונד 60 ירד בכ- 0.3%. **בהתאם להתרחשויות הגיאו-פוליטיות שחלות באזורנו, והתפתחות גרעון תקציב המדינה, והתפתחות גרעון הסחר ותנועות ההון לישראל ומישראל, ועדת ההשקעות קבעה את שיעור ותמהיל החשיפה לשוק המניות בישראל.**

7. בקרות ונהלים

א. סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי"

בחברת **הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ** (להלן: "**החברה**"), חלות הנחיות המפקח לפיהן מתנהל תהליך בהתאם לעקרונות סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", כמפורט להלן.
בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק "סרבנס אוקסלי" (Sarbanes-Oxley Act of 2002), פרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון (להלן: "**הממונה**") בשנים 2006-2007 חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקרות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם. בחודש נובמבר 2010 פורסם חוזר "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים" אשר עדכן, בין היתר, את נוסח הצהרות המנהלים ואת מתכונת הגילוי בדבר יעילות הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ובדבר שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי. בהתאם לאמור, החברה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקרות הפנימיות בגופים המוסדיים.
הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל ומנהלת הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה ומנהלת הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהפניקס ביטוח נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי"

בחודש יוני 2009 פרסם הממונה חוזר ליישום הוראות סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי" באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי. יישום החוזר מחייב ביצוע תהליך של בחינה רחבה של התהליכים המרכזיים של החברה ונהלי העבודה והבקרה הקשורים בהם. בדוחות הכספיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011, נכללת הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.
בחודש נובמבר 2010 פורסם חוזר בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים". החוזר בא, בין היתר, לקבוע את נוסח דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי וכן את נוסח חוות דעת של רואה החשבון המבקר.
נכון למועד עריכת הדוח, השלימה החברה את היערכותה ליישום החוזרים בנושא אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.
במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

21.03.2012		
תאריך	בני שיזף יו"ר דירקטוריון	מוטי דהן מנכ"ל

8. . דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של **הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ** (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2011, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

21 במרס, 2012			
תאריך אישור הדוח	בני שיזף יו"ר הדירקטוריון	מוטי דהן מנכ"ל	רונית בר-אור מנהלת הכספים